

Een écht coöperatief lokaal energieconcept

Rapportage aan RVO-DuurzaamDoor

Participatietafel Regionale Netwerken

Projectreferentie JLE2017121

Onno van Bekkum (CO-OP Champions/ Coöperatie Bommelerwaard)

onno@bommelerwaard.nl / vanbekkum@coopchampions.com

13 juli 2018 (*finale versie*)

©: Deze kennis wordt namens Coöperatie Bommelerwaard ter beschikking gesteld door BGO Gebruikslicenties en onderwijsbegeleiding en TSG Netwerk (De Coöperatieve Samenleving, TwentyOne en Leren voor Morgen) en onder de voorwaarden van integer gebruik én expliciete schriftelijke toestemming via info@tsgnetwerk.nl. Dit rapport maakt onderdeel uit van de Rijnlandse Structured Civil Society™ les/onderwijs methode. Bij gebruik dient de bronvermelding en eigendomsbescherming van BGO Gebruikslicenties en onderwijsbegeleiding en TSG Netwerk (De Coöperatieve Samenleving, TwentyOne en Leren voor Morgen) te worden vermeld. Dit rapport is tot stand gekomen binnen de Participatie Tafel Regionale Netwerken (PTRN), onderdeel van het DuurzaamDoor-programma van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). De PTRN is prioritair toegelaten tot deze kennis.

Inleiding

Deze rapportage werd geschreven in opdracht van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO), binnen het DuurzaamDoor-programma de Participatietafel Regionale Netwerken (RVO-DD-PTRN) en vervolgens in opdracht van Coöperatie Bommelerwaard door bureau voor coöperatie-ontwikkeling CO-OP Champions, één van de leden van Coöperatie Bommelerwaard en met Coöperatie Bommelerwaard van De Coöperatieve Samenleving.

In het consortium waren eveneens betrokken de beide gemeenten Bronckhorst en Wierden, waar men lokaal ook nauw betrokken is bij de energietransitie teneinde energie- en klimaatdoelen tijdig te kunnen halen. Deze twee gemeenten, vanuit hun belangstelling voor een 'echt coöperatie lokaal energieconcept', waren 'lerend' betrokken.

Deze rapportage kwam voorts tot stand middels de bijdrage van velen, binnen en buiten de Bommelerwaard, die betrokken waren bij presentaties en discussies en die commentaar leverden op eerdere tekstversies.

Dank is verschuldigd aan hen allen en aan René Bruijns en Cees Anton de Vries, facilitators van de PTRN in het bijzonder.

Bommelerwaard-Stroom is inmiddels in beperkte kring gelanceerd tijdens het Bommelerwaard-tweejaarsfeest op 27 juni en middels distributie van de bijgesloten Bommelerwaard-Stroom Krant op 23.000 adressen in de Bommelerwaard op 11 juli 2018. Het eerste zonedak is op die 27e juni geopend en er zijn diverse plannen in de maak om snel te kunnen opschalen naar mate bewoners en ondernemers in de Bommelerwaard "Bommelerwaard-Stroom" omarmen. Een beoogd vervolg op deze rapportage moet daar aan bijdragen middels een gestructureerde gebiedsdialog, in een tweetal buurtschappen, als proeftuinen binnen / in de geest van de Omgevingswet.

Nationaal Energiecommissaris Ruud Koornstra sprak op 27 juni over Bommelerwaard-Stroom: "*ik maak een hele diepe buiging... het is waanzinnig wat jullie doen.*" Dank voor deze woorden en de hulp van velen!

Onno van Bekkum, 13 juli 2018

Achtergrond & aanleiding

Coöperatie Bommelerwaar werd opgericht op 28 juni 2016. **Doelstelling** van de coöperatie is een sociaal, economisch en ecologisch duurzame Bommelerwaard – zo breed als we het konden bedenken: klimaat- en energieneutraal, waterveilig, circulair, afvalloos, inclusief, generatiebestendig, enz.

Na een geslaagde Gebiedsconferentie op 15 december 2016 werd de aandacht gefocust op de realisatie van een écht **coöperatief lokaal energieconcept** dat de naam “Bommelerwaar-Stroom” moest krijgen. Het moest nadrukkelijk ‘anders’ worden, want het moest op de schaal van het gebied impact kan krijgen doordat het lokaal gedragen zou gaan worden. Niet alleen als bundeling van de vraag naar duurzame energie, maar ook van het gezamenlijk realiseren van lokale opwek.

Voor het werven van ‘vraag’ kennen we klassiek de **marketing**; voor het organiseren van het aanbod kennen we de **projectontwikkeling**. In de combinatie levert het echter niet een passend antwoord op voor de (versnelling van de) grote energietransitie die nodig is. De burger ‘koopt’ het niet meer. Vooral niet de lokale energie-opwek die de beurzen vult van grote investeerders van buiten – en het gebied met de overlast achterlaat (en lokaal bestuur en politiek in onenigheid).

Is een **alternatief** denkbaar? Kunnen we als lokale bevolking zelf de verantwoordelijkheid nemen voor onze energie-footprint? Kunnen we iets bedenken waardoor iedereen graag wil maar ook kan deelnemen? Kunnen we energie als drager maken van een proces van gebiedsontwikkeling waar eenieder baat bij heeft? Zodat de **lasten en lusten** van de energietransitie in een goed evenwicht komen en we samen vooruit willen, in plaats van de weerstand in te schieten?

Vanuit het perspectief van een écht coöperatief lokaal energieconcept wagen we een poging: Bommelerwaar-Stroom. Van, voor en door bewoners en ondernemers in de Bommelerwaard.

Het **wederverkopen** van stroom is gemakkelijk (en bijna waren we er al mee begonnen). Het **investeren** van geld in een –als het goed is mooi renderend– energieproject kan ook overal. Maar de twee te verbinden: het zelf opwekken van de stroom die je ook –jarenlang– wilt afnemen en daaruit je rendement op investering (nl. het vervullen van een behoefte) te halen – dat is een moeilijker opgave.

Vanuit de ParticipatieTafel Regionale Netwerken van het RVO DuurzaamDoor-programma kwam de uitnodiging een **opdracht** te formuleren die ons als coöperatie een flinke stap verder zou helpen. Dat was niet moeilijk. We wilden immers heel graag Bommelerwaar-Stroom klaar krijgen voor lancering. Daar hebben we sinds december hard aan gewerkt en bijgaand is het product.

Bommelerwaar-Stroom is niet een ‘stand alone’ energieconcept. Het is het dragend vehikel voor **coöperatieve gebiedsontwikkeling** ‘nieuwe stijl’. Niet klassiek ‘markt’ en niet klassiek ‘overheid’. Er een beetje tussenin: de verbinding van het gebied met zichzelf, binnen wettelijke kaders en gebruik makend van de diensten van de (grote) marktpartijen. Maar verder vanuit de kracht van wat lokaal beschikbaar is.

Wat dit betreft is het ‘product’ Bommelerwaar-Stroom slechts één been van wat wij menen nodig te hebben. De tweede is een set **gebiedsafspraken**, waarmee (lokale) overheid en gebied zich verbinden om de komende jaren gezamenlijk de energietransitie te versnellen. Wij kijken wat dit betreft met belangstelling naar de implementatie van een tweede RVO-opdracht: het **“Rijnlands Gebiedsarrangement”**. We hopen dat de nieuwe coalitieakkoorden hier voor open zullen staan.

Overstappen naar lokale duurzame energie

Het is heel helder: er komt een **einde** aan vervuilende, fossiele energiebronnen. We gaan van het gas af, autorijden op fossiele brandstoffen is ook eindig. We gaan de komende jaren overstappen op duurzame energie. Dat vraagt heel erg veel van ons allemaal. We moeten en we willen daar wat mee. We willen onze verantwoordelijkheid nemen en er mee aan de slag gaan.

We kunnen **individueel** besluiten over de investeringen die nodig zijn voor ons huis (isolatie, zonnepanelen, vervanging van CV-ketel en gasfornuis enz.) en onze auto. Dat gaat veel tijd en geld kosten, geeft veel gedoe en (tijdelijk) overlast. En daarmee zijn we er nog niet, want de opgave is groter dan ons individueel treft.

Er zijn nieuwe, **duurzame energiebronnen** nodig. Met zonnepanelen op de Sahara en wind op zee redden we het niet. Er ligt een grote uitdaging en een grote kans voor lokale opwek van duurzame energie. Een **kans** voor onze lokale economie en werkgelegenheid. Met meteen ook een **bedreiging**: wat betekent opwek lokale duurzame energie voor geluidsoverlast en ons landschap?

We willen **niet** dat anderen (de overheid) ons dingen opleggen. Zeker niet als anderen (grote bedrijven) zich daarmee ten koste van ons (of ons belastinggeld) verrijken. We willen dat het eerlijk gebeurt. Daarom willen we zoveel mogelijk **zelf de besluiten** kunnen nemen. Individueel hebben we nauwelijks invloed. We moeten ons bundelen.

Allemaal gebruiken we energie. Sommigen van ons zijn rijk; anderen zijn arm. Maar onze **energierekening** verbindt ons allemaal: elke maand, jarenlang betalen we onze energierekening. Als we ons als energieconsumenten zouden kunnen **bundelen**, kunnen we samen besluiten nemen.

Als bewoners van de Bommelerwaard geven we jaarlijks € 40 miljoen uit aan elektriciteit en warmte. Onze autokosten (meer dan het tienvoudige hiervan!) komen daar nog bovenop! Als we (een deel van) deze gezamenlijke energierekening kunnen ombuigen naar lokale duurzame energie, dan kunnen we samen fors **investeren**.

Allemaal gebruiken we energie. Behoud van een gezonde, fijne leefomgeving willen we ook allemaal. (Grootschalige) lokale opwek van duurzame energie gaat de één echter meer raken dan de ander. Als we samen geen goede afspraken maken over het eerlijk verdelen van **lusten en lasten**, gaan we er niet uit komen.

We willen geen plotselinge grote **uitgaven**. We willen ook geen verzwaring van onze **energielasten**. Maar we moeten wel wat doen. Kunnen we iets slims bedenken?

Coöperatie Bommelerwaard startte bijna twee jaar geleden als initiatief van bewoners in de Bommelerwaard. We ontwikkelden een uniek energieconcept: Bommelerwaar-Stroom. Met **Bommelerwaar-Stroom** (a) bundelen we energieconsumenten in de Bommelerwaard om (b) samen de besluiten te nemen over lokale opwek van duurzame energie, (c) met eerlijke verdeling van lusten en lasten, en bovendien (d) energierekening-neutraal.

Door gebruik te maken van een wettelijke regeling krijgen deelnemers aan Bommelerwaar-Stroom **energiebelasting terug**. Met die teruggave lossen we gedurende zo'n tien jaar leningen af. Ongemerkt worden we zo 'gratis' eigenaar van onze eigen lokale opwek van duurzame energie. Daar worden we allemaal beter van. **Doet u mee?**

Een écht coöperatief lokaal energieconcept

In de **coöperatieve** wetenschappelijke literatuur worden verschillende **ledenrelaties** onderscheiden tussen lid en coöperatie:

- De transactierelatie: het afnemen/leveren van product (melk of energie) om te voorzien in een behoefte;
- De investeringsrelatie: het bijdragen aan de bouw van de fabriek (melkfabriek of windmolen);
- De zeggenschapsrelatie: inspraak over strategie en beleid en de verdeling van het resultaat;
- De gemeenschapsrelatie: gemeenschapszin, onderlinge verbondenheid, solidariteit;
- De educatieve relatie: ontwikkeling van kwaliteit(en);

Wat vanuit de theorie (en praktijk) gezien van doorslaggevende betekenis is, is dat binnen de coöperatie deze relaties **gebundeld** zijn. In de vennootschappelijke wereld is de band tussen de transactierelatie en de investeringsrelatie juist doorgeknipt. Voor coöperatie-ontwikkeling is de **koppeling** met name van deze twee relaties (en natuurlijkerwijs dan ook met de zeggenschap) enorm van belang. Het gaat hier namelijk om het bundelen van de belangen binnen de coöperatie. Het centrale belang is de behoefte van de leden (van waaruit de transacties voortkomen). Investering is noodzakelijk om in die behoefte te kunnen voorzien, maar niet een eigen doel. Daarin zit het grote verschil met de vennootschappelijke onderneming, waar rendement op investering wél centraal staat. Als je binnen de coöperatie de investering los maakt van de transactierelatie, krijg je interne **belangenconflicten** die de ontwikkeling van de coöperatie zullen ondermijnen. Concreet: we investeren in energie, niet omdat we behoefte hebben aan winst uit energie, maar omdat we behoefte hebben aan (betaalbare) schone energie.

Er zijn heel veel energiecoöperaties in Nederland en heel veel verschillende (coöperatieve) energieconcepten die zich volgens onderstaande tabel laten categoriseren (*op volgorde van toenemende coöperativiteit*):

	Naam	Beschrijving	Voorbeeld	Inclusief	Lokale zeggenschap
1	Fossiel oud	Fossiele energie (olie, kolen, gas) geleverd door (voornamelijk) grote energiebedrijven	Nuon	—	—
2	Oud groen	Hernieuwbare energie geleverd door grote energiebedrijven, maar eigenlijk gaat het (voornamelijk) om grijze stroom met bijgekochte GVO-certificaten ('Garantie Van Oorsprong')	Nuon Groen	—	—
3	Nieuw groen	Echt hernieuwbare energie van eigen Nederlandse duurzame energieprojecten, geleverd door (grote) energiebedrijven vanuit eigen winstdoelstelling	Vandebron	—	—
4	Inkoop-collectief	Idem maar afgenomen via consumentencollectieven	Vereniging Eigen Huis	+	-
5	Deelplatform	Echt hernieuwbare energie van andere particulieren of kleine producenten middels een onderling deelplatform (in eigendom van investeerders)	Powerpeers	+	+

	Naam	Beschrijving	Voorbeeld	Inclusief	Lokale zeggenschap
6	Pseudo-(consumenten) coöperatie	Juridisch een coöperatie met consumenten als leden/afnemers (maar zonder feitelijke zeggenschap), maar feitelijk een verdienmodel voor een beperkte groep achterliggende aandeelhouders;	Eneco Zonnehub	+	-
7	Coöperatieve wederverkoop	Lokale wederverkoop van Nederlandse hernieuwbare energie aan klanten van de lokale coöperatie die ook leden kunnen zijn	DeA + Greenchoice ; DE Unie ; Noordelijk Lokaal Dz	+	+
8	Producenten-coöperatie	Coöperatie van (agrarisch) grondeigenaren die stroom van projecten op eigen grond verkopen aan derden via het net;	Windunie/ Zaltbommel-A2	—	±/-
9	Micro-investeerders-coöperatie	Echt hernieuwbare energie opgewekt door een (lokale) energiecoöperatie van particuliere investeerders met een rendementsdoelstelling (zonder per sé ook energie af te nemen)	Windpark Nijmegen; Krammer	±	±/-
10	Investeerder/afnemer-(pseudo)-coöperatie	Particulieren nemen 'ergens' in Nederland een aandeel in een als coöperatie vormgegeven energieproject en verwerven daarmee recht op een deel van de energieproductie (met een fee voor de ontwikkelaar)	Windcentrale/ Zaltbommel-A2	±	±/-
11	Postcoderoos-project-coöperatie	Lokale particulieren investeren met het doel één of enkele collectieve daken te realiseren met oog op energiebelasting-teruggave en waarvan ze dan vaak zelf ook de stroom afnemen	EvHB-Ketelsteeg	±/+	+
12	Lokale duurzame energie-coöperatie	Echte ledencoöperatie met brede energiedoelstelling ('energieneutraal') inclusief lokale besparing, eigen opwek en levering (via een achterliggend energiebedrijf) vanuit een brede energiemix	Texel Energie	+	++
13	Inclusieve Gebieds-coöperatie	Coöperatie met brede duurzame gebiedsdoelstelling waar leden vanuit hun energierekening investeren in lokale projecten (zonder voorafgaande inleg, waardoor iedereen kan deelnemen).	Bommelerwaar	+++	+++

Coöperatief gezien zijn de **sterke punten** van Bommelerwaar-Stroom:

- Leden zijn actief **betrokken** bij beleid en strategie voor de duurzame ontwikkeling van eigen gebied;
- **Inclusiviteit**: iedereen kan deelnemen omdat een voorafgaande investering niet verplicht is;
- **Solidariteit** met medebewoners met een (te) kleine beurs;
- Investering door trouwe **productafname** van leden: goede belangenbundeling, geen 'meeliftgedrag';
- Goede **prikkels** om in te stappen door gedeeltelijke energiebelasting-teruggave op de korte termijn;
- De **winst** is voor de leden zelf - naar rato van productafname (en niet: op basis van investering);
- **Vraaggestuurd** met daardoor beperkt investeringsrisico en daarmee goed opschaalbaar;
- Is vanuit de gebiedsbenadering goed verbonden aan de lokale **energie-doelstelling**;
- Gemakkelijk **uit te breiden** met elektrisch (deel)vervoer, energiebesparing van huizen enz.

Bommelerwaar-Stroom: Technische samenvatting

"Je energierekening is je investering"

Het is zo simpel als *"Ik leg mijn energierekening in voor een duurzame Bommelerwaard; we krijgen er een lokale energiefabriek voor terug"*. Alle details staan in de Deelnemer-Overeenkomst. Heb je vragen? Zie de veelgestelde vragen op de website, mail info@bommelerwaar.nl of bel de Helpdesk: 06-4498 8005.

Deelname en lidmaatschap (Artikel 2 Deelnemer-Overeenkomst)

- Je tekent de Deelnemer-Overeenkomst (online of een printje) en vinkt diverse keuze-opties aan;
- De 'postcoderoos'-regeling (energiebelasting-teruggave!), vereist dat je lid wordt van de coöperatie;
- Als lid heb je statutair bepaalde rechten en plichten, waaronder (jaarlijkse) contributie en stemrecht;
- Voor draagkrachtige leden geldt als onderpand voor bancaire leningen en alleen in geval van faillissement een ledenaansprakelijkheid tot € 1.000, die binnen vijf jaar afbouwt naar nul.

Stroomlevering en overstappen (Artikel 3)

- De stroom die we opwekken, leveren we -nu alleen nog- aan Huiskerk Energie (HME) in Nijmegen;
- Wie ook echt onze eigen stroom wil afnemen, dient dus naar HME over te stappen (*via onze website*);
- Overstappen is niet verplicht - maar biedt een aantal extra (financiële) voordelen;
 - Overstappers krijgen voorrang bij inschrijving / koppeling aan energieprojecten;
 - Wat HME voor onze stroom betaalt, is wat jij aan HME betaalt (voor je kale 'leveringstarief');
 - Profiteer van mogelijke marge op stroom-opwek (bijschrijving op je Ledenkapitaalrekening);
 - Vanwege inkomstenderving (30% per kWh) geldt voor *niet*-overstappers een inhouding op de energiebelasting-teruggave (nu ± 2 ct/kWh);
 - Van HME ontvangt de Coöperatie een jaarlijkse bonus voor iedere overgestapte deelnemer;
 - Je bespaart € 50,00 aan jaarlijkse administratiekosten.

Kapitaalinleg en energiebelasting-teruggave (Artikel 4) & Beëindiging (Artikel 5)

- Deelname geeft (ook niet-overstappers) 15 jaar lang recht op energiebelasting-teruggave;
- Deze teruggave (€ 12,65 ct/kWh in 2018) 'cedeer' je als automatische **kapitaalinleg** in de coöperatie;
- We bestemmen hiervan € 10 ct/kWh voor aflossing van (bancaire) energieproject-leningen;
- Het restant (€ 2,65 ct/kWh in 2018) komt op je Ledenkapitaalrekening en valt na 5 jaar vrij;
- Dit restant kun je beschikbaar stellen voor deelnemers met kleine beurs ("solidariteitsfonds");
- Jouw verbruik en onze opwek-kosten (nu: ±€ 1,00/kWh) bepalen de hoogte van je kapitaalinleg;
- Voor rentelasten op (bancaire) leningen geldt een opslag op deze € 1,00/kWh van nu ±15%;
- *Na aflossing* besluiten we jaarlijks over de uitkering van het surplus energiebelasting-teruggave;
- Een inhouding (€ 2 ct/kWh) op mogelijke uitkering zal gelden voor de ontwikkeling van de coöperatie;
- Wie zijn kapitaalinleg (zonder renteopslag) ineens wil bijdragen, profiteert meteen van de uitkering;
- Deelname eindigt bij overlijden of verhuizing 'naar buiten'; de kapitaalinleg is dan overdraagbaar;
- Andere 'stoppers' betalen hun restant kapitaalinleg, tenzij er een wachtlijst is.

Doelgroepen proposities

	Woning- bezitters	Huurders	De (te) kleine beurs	De grote beurs	Zonne- panelen bezitters	Onder- nemers
▪ Steun de lokale opwek van duurzame energie	X	X	X	X	X	X
▪ Iedereen kan deelnemen: geen voorafgaande investering	X	X	X	(1)	X	X
▪ Ook voor als uw eigen dak niet geschikt is voor zonnepanelen	X	X	X	X		X
▪ 'Gratis' mede-eigenaar worden van energie-installaties (2)	X	X	X	X	X	X
▪ Profiteer van bijschrijving van deel van jaarlijkse teruggave energiebelasting (3)	X	X	X	X	(4)	(5)
▪ Ondersteuning vanuit Solidariteitsfonds			(6)			
▪ Profiteer van winstuitkering (7)	X	X	X	X	X	X
▪ Na aflossing: profiteer van teruggave tot max. € 0,10/kWh energiebelasting (7) (8)	X	X	X	X	X	X
▪ Gezamenlijke regie: waar komen wel/geen energie-installaties?	X	X	X	X	X	X

- (1) U kunt kiezen voor eenmalige voorafgaande investering: € 1,00/kWh op gemiddeld jaarbasis; u ontvangt dan jaarlijks onmiddellijk € 0,10/kWh energiebelasting-teruggave (8);
- (2) Automatische inleg van € 0,10/kWh vanuit uw jaarlijkse energiebelasting-teruggave (2018: totaal 12,65 ct/kWh) tot een verplicht totaal van € 1,00/kWh (plus rente-opslag) gemiddeld op jaarbasis;
- (3) Bijstorting van het meerdere van de energiebelasting-teruggave boven de € 0,10/kWh (2018: 2,65 ct/kWh) op uw ledenkapitaalrekening, tenzij u kiest voor storting in het Solidariteitsfonds;
- (4) Maximaal tot het verschil tussen eigen stroomverbruik en eigen opwek;
- (5) Alleen bij een aansluiting van maximaal 3 x 80 A en voor een maximum van 10.000 kWh/jaar;
- (6) Zo lang u dit nodig heeft: vrijstelling van lidmaatschaps-contributie (vooralsnog € 20,-/jaar) en een maandelijkse tegemoetkoming vanuit het Solidariteitsfonds;
- (7) Zodra de ledenvergadering, op voorstel van het bestuur, hiertoe besluit;
- (8) Tot een maximum van wettelijk ten minste 15 jaar energiebelasting-teruggave.

De voordelen van Bommelerwaar-Stroom

Individueel

- ☐ Eigen windmolens en zonneparken zonder inleg bovenop je energierekening
- ☐ Automatische inleg (€ 0,10/kWh) vanuit energiebelasting-teruggave
- ☐ Jaarlijkse energiebelasting-teruggave van het meerdere boven € 0,10/kWh
- ☐ Een solidariteitsfonds voor huishoudens met (te) krappe beurs
- ☐ Een rem op stijgende energielasten (voor elektriciteit)
- ☐ Goed gevoel: we nemen tijdig zelf onze klimaat-verantwoordelijkheid
- ☐ Na aflossing marge op stroom en tot € 0,10/kWh energiebelasting-teruggave
- ☐ Profiteer van winstuitkering
- ☐ Zekerheid van energie, ook als fossiele bronnen (o.a. gas) straks 'op' raken
- ☐ Geen keuzestress meer bij opdringerige energieverkopers aan de deur/telefoon

Gezamenlijk

- ☐ Ook de lusten van de energietransitie (en niet alleen de lasten!)
- ☐ Iedereen (met een energierekening) kan deelnemen: bevordert inclusiviteit
- ☐ Halt op de geldstroom (via subsidies) van 'arm' naar 'rijk' en van 'hier' naar elders
- ☐ Vraagbundeling maakt ons serieuze gesprekspartner aan diverse tafels
- ☐ Versterking van draagvlak voor de energietransitie
- ☐ Versnelling van de realisatie van (lokale) klimaat- en energiedoelen
- ☐ We blijven ingrijpende (landelijke) beleidsmaatregelen vóór
- ☐ Onafhankelijkheid van de grote geopolitieke en commerciële belangen
- ☐ Behoud van gebiedsregie, inclusief locatiekeuze bij grote energieprojecten
- ☐ Behoud van energie-geld binnen het gebied: lokale economie en werkgelegenheid
- ☐ Gezamenlijke, democratische besluitvorming door bewoners/deelnemers
- ☐ Vraagbundeling versnelt vervolgstappen: energiebesparing, -opslag, enz.
- ☐ Ook voor energiezuinige, gasloze huizen toepasbare (financierings)methodiek
- ☐ Gemakkelijk uit te breiden met o.a. (een netwerk van) elektrische (deel)auto's
- ☐ Mobiliseren funding voor Gebiedsfonds voor lokale maatschappelijke opgaven
- ☐ Samen investeren in de toekomst van een vitale Bommelerwaard
- ☐ Goed voor het milieu en de aarde

Waar zeg ik “ja” tegen?

Met het ondertekenen van de Deelnemer-Overeenkomst zegt u “ja” tegen de volgende zaken:

- Het **deelnemen in één van de energieprojecten** van Coöperatie Bommelerwaard in principe voor de duur dat we met dit project kunnen profiteren van aantrekkelijke energiebelasting-teruggave: ten minste 15 jaar. Maar u kunt ook eerder uitstappen (zie verderop); let wel even op, want eerder uitstappen (om ‘verkeerde’ redenen) heeft mogelijk financiële gevolgen. Voor het daadwerkelijk afnemen van de stroom van het energieproject waaraan u deelneemt (en daar is het allemaal eigenlijk om te doen), moet u overstappen naar ‘ons’ energiebedrijf Huiskerk Energie B.V. Maar dit is niet verplicht - u kunt ook deelnemen zonder stroomafname (en daarmee profiteren van gedeeltelijke energiebelasting-teruggave). Overstappers hebben voorrang bij koppeling aan een energieproject, besparen jaarlijks € 50,- administratiekosten en delen mee in de winst.
- U wordt **lid van de coöperatie** en heeft daarmee alle rechten en ook plichten van het lidmaatschap die in de statuten en reglementen worden beschreven, met als belangrijkste:
 - Stemrecht in de ledenvergadering over de strategie en activiteiten van de coöperatie (waaronder het lokaal opwekken van duurzame energie), deelname aan commissies enz.;
 - Recht op winst, indien de ledenvergadering tot uitkering van winst besluit;
 - Het betalen van een jaarlijkse contributie die € 20,- bedraagt, voornamelijk voor ‘verenigingszaken’ zoals nieuwsbrieven, zaalhuur en koffie bij ledenbijeenkomsten;
 - Alleen voor huishoudens die dit aankunnen: het garant staan voor de coöperatie tot de hoogte van maximaal € 1.000,- in het onwaarschijnlijke geval dat de coöperatie failliet zou gaan en schulden achterlaat - maar alleen als banken ons hiervoor gunstiger leningen verstrekken! Zo niet, bedingen we expliciet dat men hiervan geen gebruik zal maken en/of benut het bestuur de ruimte in de statuten om de hoogte van dit bedrag op € 0,- te zetten.
- **Jaarlijkse kapitaalleg.** U verbindt zich aan het betalen van een jaarlijkse kapitaalleg in de coöperatie. De coöperatie lost hiermee leningen af voor investeringen in energieprojecten. De hoogte van deze inleg bedraagt eenmalig € 1,00/kWh voor de stroom die u op jaarbasis afneemt. De verwachting is dat de hoogte van dit bedrag gedurende de jaren naar beneden kan omdat het opwekken van energie steeds goedkoper wordt. In principe betaalt u deze inleg door trouw uw energierekening te betalen - **zonder extra te betalen** bovenop de energierekening die u anders zou moeten betalen. Dit kan omdat een fors deel van deze energierekening uit energiebelasting bestaat die u, bij deelname aan één van de energieprojecten van de coöperatie, wettelijk jaarlijks terugkrijgt. Door deze teruggave aan de coöperatie te ‘cederen’ kan de coöperatie haar leningen aflossen. Een deel van deze teruggave krijgt u bijgeboekt op een ledenkapitaalrekening.
- **Uitstapregeling:** Deelnemers die verhuizen naar buiten de Bommelerwaard of die komen te overlijden worden kosteloos uitgeschreven. Over deelnemers die door energiebesparing of eigen opwek minder (of zelfs niets meer) gaan afnemen, doen we niet moeilijk. Om onze financiers/banken zekerheid te geven van betaling voor leden die om ‘andere redenen’ vroegtijdig vertrekken, geldt een afkoopregeling. Dit werkt als volgt: eerst brengen we het bedrag dat u door energiebelasting-teruggave op uw ledenkapitaalrekening ontving in mindering op het restant dat u nog in te leggen heeft. Is dit onvoldoende maar heeft de coöperatie een wachtlijst of kunt u zelf een nieuwe deelnemer aanbrengen, neemt u kosteloos afscheid. U kunt ook kiezen lid te blijven, geen stroom meer af te nemen, maar wel de energiebelasting-teruggave aan de coöperatie te blijven ‘cederen’ tot uw inleg is afbetaald. Volstaat dat alles niet, dient u de restant-inleg binnen drie jaar te betalen.

Huismerk Energie: overstappen of niet?

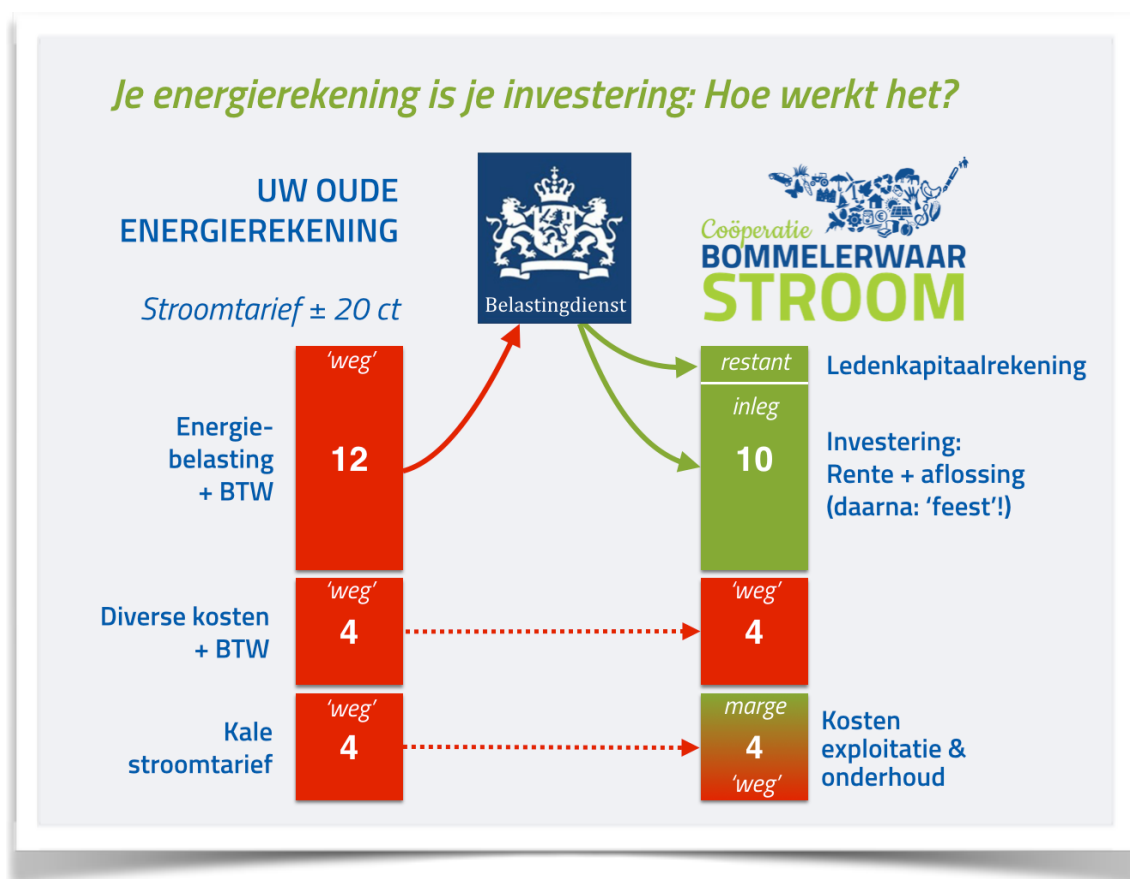
Overstappen op Huismerk Energie B.V. (Nijmegen) is niet verplicht. De voor- en nadelen op een rij:

WEL overstappen	NIET overstappen
U krijgt (via het net) de stroom geleverd van onze eigen energieprojecten, met "garantie van oorsprong".	U blijft gewoon de stroom afnemen van uw huidige energiebedrijf.
Zodra u als deelnemer bent aangemeld en gekoppeld aan een energieproject begint u met inleggen vanuit uw energiebelasting-teruggave, zo veel mogelijk voor het totaal van uw stroomafname.	Bij koppeling aan energieprojecten wordt voorrang gegeven aan (nieuwe) deelnemers die ook stroom willen afnemen; opbouw van uw inleg is daarmee niet gegarandeerd.
U stapt eenvoudig en zonder (wettelijke) overstapboetes over via de website www.bommelerwaar.nl/stroom met een wettelijke tweeweeks bedenktijd.	Geen rompslomp van overstappen. Omdat overstappende deelnemers voorrang krijgen bij koppeling aan energieprojecten, geldt de verplichting tot inleg van € 1,00/kWh voor u niet. U kunt dus ook gemakkelijker weer uitstappen.
Huismerk biedt een concurrerend, scherp tarief en levert naast (onze) stroom ook CO₂-gecompenseerd gas.	U kunt Huismerk vergelijken met wat u nu betaalt via www.bommelerwaar.nl/stroom.
U draagt bij aan de lokale opwek van duurzame energie in de Bommelerwaard (€ 0,10/kWh) vanuit de energiebelasting-teruggave op uw energierekening.	Idem.
Het restant van de energiebelasting-teruggave (2018: 2,65 ct/kWh) wordt jaarlijks op uw ledenkapitaalrekening gestort (tenzij u doneert aan het solidariteitsfonds).	Idem.
U betaalt uw inleg (€ 0,10 + in 2018: 2,65 ct/kWh) ongemerkt door de betaling van de energiebelasting-teruggave (door de Belastingdienst) eenmalig aan de coöperatie te 'cederen'.	U betaalt uw inleg (in 2018: 12,65 ct/kWh) jaarlijks middels automatische incasso voor het aantal kWh.
Zodra uw inleg (max € 1,00/kWh) 'klaar' is, ontvangt u energiebelasting-teruggave (max € 0,10/kWh).	Idem.
U deelt mee in de winst, die dan zal worden uitgekeerd naar rato van stroomafname.	U neemt geen stroom af en deelt dus niet mee in de winst op stroomtransacties.
U steunt de coöperatie doordat Huismerk ons jaarlijks enkele tientjes premie geeft zolang u klant/deelnemer blijft	Niet van toepassing;
U bent vrijgesteld van € 50,- jaarlijkse administratiekosten.	U betaalt wel deze administratiekosten.
Leveringszekerheid: wanneer Bommelerwaar-energieprojecten (tijdelijk) onvoldoende produceren, levert Huismerk lokale groene stroom elders uit het land.	Leveringszekerheid is afhankelijk van uw energieleverancier.

Bommelerwaar-Stroom in 5 vragen

1. "Je energierekening is je investering" - hoe werkt het?

Met Bommelerwaar-Stroom maken we gebruik van de wettelijke (zogenaamde 'postcoderoos') regeling waarmee we energiebelasting terugkrijgen voor stroom afgenomen van onze eigen energieprojecten. Het gaat in 2018 om ruim de helft van onze elektriciteitsrekening: 12,65 cent/kWh (inclusief BTW). Een deel van deze energiebelasting-teruggave geldt als uw inleg ('kapitaalstorting') in de coöperatie: € 0,10/kWh. Het restant van de energiebelasting-teruggave (in 2018 € 2,65 ct/kWh) wordt bijgeschreven op een rentedragende ledenkapitaalrekening, en kunt u ook beschikbaar stellen voor een solidariteitsfonds (voor inwoners met een (te) kleine beurs). Met uw inleg (€ 0,10/kWh) lost de coöperatie haar energieproject-leningen af; bijgeschrijvingen op de kapitaalrekeningen helpen de coöperatie o.a. voor nieuwe projecten. Uit projectbegrotingen die we maakten voor een aantal grote zonnedaken blijkt dat het (jaarlijks) opwekken van 1 kWh een (eenmalige) investering vraagt van nagenoeg € 1,00. Dat bedrag geldt als vereiste inleg, met een opslag voor het dekken van rentelasten tot aflossing. Deze inleg betaalt u ongemerkt met de inleg van uw energiebelasting-teruggave. (NB: voor windprojecten bedraagt de eenmalig vereiste investering slechts zo'n € 0,50/kWh. Zodra we windmolens gaan realiseren, kan de verplichte inleg -voor iedereen- worden verlaagd.)

Ter illustratie: Een gemiddeld huishouden heeft een stroomverbruik van 3500 kWh/jaar. Dit huishouden dient dus € 3.500 in te leggen: jaarlijks € 350. Na ongeveer tien jaar is de vereiste € 1/kWh (plus rente-opslag) ingelegd. Ter vergelijking: zonnepanelen op eigen dak zou meer dan € 4.000 (ex BTW) kosten.

2. Wat als we klaar zijn met aflossen?

Met de jaarlijkse inleg van € 0,10/kWh bereiken we na ongeveer tien jaar het punt waarop de eerste (zon)projecten zijn afgelost. (Windprojecten volgens dezelfde systematiek zijn overigens al met ± 5 jaar afgelost!). Aangezien de energiebelasting-teruggave (bij projectaanvang) voor de duur van (ten minste) 15 jaar geldt, ontstaat er na aflossing een 'surplus inleg'. Bovendien zijn de eerste projecten dan vrij van rentelasten, voor zolang we de molens/zonneparken in productie houden. Ook daar gaan we dus marge overhouden. De Deelnemer-Overeenkomst is bewust niet dichtgetimmerd op hoe we hier tegen die tijd mee zullen omgaan. De intentie is nadrukkelijk dat leden en de coöperatie hier beide baat bij hebben, in het juiste evenwicht van dat moment. De ledenvergadering besluit over een (combinatie) van volgende opties: restitutie van (een deel van) de energiebelasting-teruggave (tot € 0,10/kWh) en/of uitkering van winst (naar rato van afgenomen stroom), versterking van het vermogen de coöperatie (ook mogelijk via bijstorting op de ledenkapitaalrekening) mede voor herinvesteringen, investering in nieuwe projecten (bijv. energie-opslag, verduurzaming van huizen of elektrisch vervoer - afhankelijk van de kansen op dat moment) en/of uitkering aan een Gebiedsfonds voor lokale maatschappelijke opgaven zoals bijvoorbeeld luchtzuivering, natuurontwikkeling of sociale doelen. Overigens kan ook, vooruitlopend op het moment waarop we klaar zijn met aflossen, al eerder worden besloten om winst uit te keren.

3. Wat als ik wil of moet afbouwen of stoppen?

Het mooie van deze methodiek is dat niemand aan het begin verplicht een investering hoeft te doen, zoals bij projecten elders in het land gebruikelijk is. Het grote **risico** (vindt ook de bank!) is echter als mensen voortijdig uitstappen, want dan heeft de coöperatie haar leningen nog niet kunnen aflossen. Daar moeten we dus heldere afspraken over maken. Dat betekent:

- Bij **overlijden** of **verhuizing** naar buiten de Bommelerwaard eindigt het lidmaatschap en de afname van Bommelerwaar-Stroom. U kunt dan uw reeds opgebouwde inleg mogelijk (en in dat geval maximaal tegen nominale waarde) overdragen aan de nieuwe bewoner van uw huis.
- Mocht u **minder/weinig/geen stroom** meer hoeven af te nemen door energiebesparende maatregelen of doordat u zelf energie gaat opwekken op eigen dak/erf, dan vermindert uw vereiste inleg in Bommelerwaar-Stroom overeenkomstig. Indien u al meer had ingelegd dan het totaal dat u na vermindering van verbruik nog vereist bent om in te leggen, wordt het verschil bijgestort op uw ledenkapitaalrekening. Dat valt dan na vijf jaar vrij.
- Voor wie om **andere redenen** besluit zijn stroomafname te verminderen of geheel te stoppen, maar zijn inleg nog niet volledig heeft betaald, geldt het volgende:
 - Als eerste wordt het saldo afgeboekt dat op de ledenkapitaalrekening staat;
 - Mocht dat ontoereikend zijn, en de coöperatie heeft een wachtlijst of de vertrekkende deelnemer draagt zelf een vervangende deelnemer aan, dan kan de deelnemer verder kosteloos afscheid nemen;
 - Mocht dit niet lukken, kan de vertrekkende deelnemer, indien hij lid wenst te blijven, zijn stroom elders afnemen maar het volle bedrag van zijn energiebelasting-teruggave nog blijven cederen tot de inleg is voldaan;
 - Biedt het voorgaande nog geen (volledige) oplossing, dan dient men het resterende deel van de inleg af te kopen, onmiddellijk dan wel middels betaling in gelijke delen gedurende drie jaren, inclusief opslag van de rente die op de ledenkapitaalrekening wordt geboden plus 1%.

Ter illustratie: Als een gemiddeld huishouden (stroomverbruik 3.500 kWh/jaar = investering van € 3.500, jaarlijkse inleg € 350) na vijf jaar besluit 'om andere redenen' te stoppen, zonder vervanger aan te dragen

vindt (of de coöperatie een wachtlijst heeft), is een afkoopsom verschuldigd van € 1.750, waarvan eerst het saldo op de ledenkapitaalrekening (bijvoorbeeld $3.500 \times 2,5 \text{ ct} \times 5 \text{ jr} = € 437,50$) in mindering wordt gebracht. De afkoopsom zou dan om drie jaarlijkse betalingen van (incl. 5% rente) € 480 gaan.

4. Moet ik overstappen van energiebedrijf?

Nee, het is niet verplicht, maar past wel beter bij wat we beogen: dat we lokaal de stroom afnemen die we lokaal produceren. Op dit moment werken we met één energiebedrijf dat alle stroom van onze energieprojecten afneemt (zo nodig aangevuld met stroom van elders) en aan de deelnemers terug levert: Huiskerk Energie N.V. uit Nijmegen. Huiskerk levert ook CO₂-gecompenseerd aardgas. Mogelijk contracteren we later meer bedrijven of switchen we naar een andere partij (daarvoor is een regeling voor collectieve overstap opgenomen in de Deelnemer-Overeenkomst). Huiskerk verzorgt een groot deel van de administratie en de inning van de energiebelasting-teruggave. Overstappen naar Huiskerk Energie kan vrij van wettelijke, eventuele overstapboetes (gemaximeerd op € 125 per aansluiting: elektra en gas), maar is niet verplicht. U kunt ook bij uw huidige energiebedrijf blijven (maar ontvangt dan niet de stroom van onze eigen energieprojecten en komt daarmee niet in aanmerking voor winstdeling); uw jaarlijkse inleg in de coöperatie wordt dan voldaan middels automatische incasso. Wie overstapt naar Huiskerk Energie bespaart jaarlijks € 50,- administratiekosten. Bij de koppeling van deelnemers aan energieprojecten wordt voorrang verleend aan deelnemers die ook onze eigen stroom wensen af te nemen (en daartoe overstappen naar Huiskerk Energie of een ander daartoe gecontracteerd energiebedrijf).

5. Kan ik mijn (€ 1/kWh) inleg ook (tussentijds) ineens inleggen?

Ja, dat kan en voor de coöperatie is dat prettig: dat scheelt ons (en dus u ook) rentelasten en versterkt onze leencapaciteit bij de bank. Van de energiebelasting-teruggave ontvangt u een storting van € 0,10/kWh. U heeft dan dus een terugverdientijd van in principe 10 jaar. Het meerdere deel van de energiebelasting-teruggave behoudt de coöperatie als buffer. Mocht de ledenvergadering besluiten de inleg (€ 1/kWh) te verlagen, dan vindt daarvoor de correctie plaats zoals die voor alle deelnemers geldt. Ook vindt correctie plaats indien door energiebesparing of eigen opwek uw stroomverbruik daalt. Na correctie eventueel teveel ingelegde bedragen worden bijgestort op de ledenkapitaalrekening.

[Op de website www.bommelerwaar.nl/stroom staan de antwoorden op meer “veelgestelde vragen”.]

Rekenvoorbeeld

Onderstaand is een rekenvoorbeeld met de volgende aannames: gemiddeld stroomverbruik (3.500 kWh/jaar), gelijkblijvende stroomprijs (€ 0,20/kWh), energiebelasting (€ 12,65 ct/kWh) en rente (3%).

					Bommelerwaar-Stroom					
Jaar / Jaartal	Stroomverbruik (kWh/jaar)	Stroomprijs € 0,20	Waarvan energiebelasting-teruggave		Vereiste / inleg/kWh	'Gratis' betaalde inleg	Rente	Restant vereiste inleg	Saldo ledenkaprek	Jaarlijks surplus inleg
					€ 1,00		3%			
1	2018	3.500	€ 0,20	€ 0,1265	€ 3.500	€ 350	€ 105	€ 3.255	€ 93	€ 0
2	2019	3.500	€ 0,20	€ 0,1265	€ 3.500	€ 350	€ 98	€ 3.003	€ 186	€ 0
3	2020	3.500	€ 0,20	€ 0,1265	€ 3.500	€ 350	€ 90	€ 2.743	€ 278	€ 0
4	2021	3.500	€ 0,20	€ 0,1265	€ 3.500	€ 350	€ 82	€ 2.475	€ 371	€ 0
5	2022	3.500	€ 0,20	€ 0,1265	€ 3.500	€ 350	€ 74	€ 2.199	€ 464	€ 0
6	2023	3.500	€ 0,20	€ 0,1265	€ 3.500	€ 350	€ 66	€ 1.915	€ 557	€ 0
7	2024	3.500	€ 0,20	€ 0,1265	€ 3.500	€ 350	€ 57	€ 1.623	€ 649	€ 0
8	2025	3.500	€ 0,20	€ 0,1265	€ 3.500	€ 350	€ 49	€ 1.321	€ 742	€ 0
9	2026	3.500	€ 0,20	€ 0,1265	€ 3.500	€ 350	€ 40	€ 1.011	€ 835	€ 0
10	2027	3.500	€ 0,20	€ 0,1265	€ 3.500	€ 350	€ 30	€ 691	€ 928	€ 0
11	2028	3.500	€ 0,20	€ 0,1265	€ 3.500	€ 350	€ 21	€ 362	€ 1.020	€ 0
12	2029	3.500	€ 0,20	€ 0,1265	€ 3.500	€ 350	€ 11	€ 23	€ 1.113	€ 0
13	2030	3.500	€ 0,20	€ 0,1265	€ 3.500	€ 24	€ 1	€ 0	€ 1.206	€ 326
14	2031	3.500	€ 0,20	€ 0,1265	€ 3.500	€ 0	€ 0	€ 0	€ 1.299	€ 350
15	2032	3.500	€ 0,20	€ 0,1265	€ 3.500	€ 0	€ 0	€ 0	€ 1.391	€ 350
16	2033	3.500	€ 0,20	€ 0,0000	€ 3.500	€ 0	€ 0	€ 0	€ 1.391	€ 0
17	2034	3.500	€ 0,20	€ 0,0000	€ 3.500	€ 0	€ 0	€ 0	€ 1.391	€ 0
18	2035	3.500	€ 0,20	€ 0,0000	€ 3.500	€ 0	€ 0	€ 0	€ 1.391	€ 0
19	2036	3.500	€ 0,20	€ 0,0000	€ 3.500	€ 0	€ 0	€ 0	€ 1.391	€ 0
20	2037	3.500	€ 0,20	€ 0,0000	€ 3.500	€ 0	€ 0	€ 0	€ 1.391	€ 0
				Totaal	€ 3.500	€ 4.224	€ 724	€ 0	€ 1.391	€ 1.026

NB: Dit rekenvoorbeeld is slechts illustratief; er kunnen geen rechten aan worden ontleend!

De **uitkomst van dit rekenvoorbeeld** (zie voorlaatste kolom) is dat dit huishouden meteen na **jaar 12** zijn inleg (inclusief rente) volledig heeft betaald. Het maakt daarbij niet uit of hij veel of weinig stroom afneemt. Zijn energiebelasting-teruggave (bij gemiddelde stroomafname van 3500 kWh) tot die tijd is dan al opgelopen tot ruim € 1000,-. Deze teruggave meerekenend, bereikt hij zijn 'break even' dus al bij het einde van jaar 9. Met eventuele winstuitkeringen (hier nog niet meegerekend) zou dit zelfs nog

eerder zijn. Na het twaalfde jaar cedeert deze deelnemer nog drie jaar een surplus inleg aan de coöperatie, over de bestemming waarvan de ledenvergadering jaarlijks besluit zal nemen.

Scenario: toename stroomvraag

- Stel dat dit huishouden in jaar 3 de CV vervangt (1.500 m³ gas = € 1.000) voor een lucht-warmtepomp (2.500 kWh/jaar) en in jaar 6 overstapt naar een elektrische auto (20.000 km x 15 kWh/100 km). Het stroomgebruik groeit dan tot 9.000 kWh.
- Deze deelnemer heeft in dit geval na 14 jaar zijn volledige inleg betaald, (inclusief rente). Tellen we zijn jaarlijkse bijstorting op de ledenkapitaalrekening mee, is 'break-even' twee jaar eerder.
- Spannender wordt het wanneer de deelnemer pas **heel laat overstapt**, bijvoorbeeld in jaar 10, naar een warmtepomp en elektrische auto. Zelfs dan lukt het binnen dit rekenmodel nog om ruim binnen de 15 jaar volledig af te betalen.

Scenario: 50% stroom-opwek o.b.v. wind

- Stel, we wekken de helft van onze stroom op met wind (vereiste investering niet € 1,00/kWh maar € 0,50/kWh), dan is slechts een inleg van € 0,75/kWh vereist. Dan heeft de deelnemer na jaar 6 al meer op diens ledenkapitaalrekening staan dan de resterende vereiste inleg nog bedraagt.

Beperkte risico-analyse

- In het rekenvoorbeeld is uitgegaan van een **gelijkblijvende stroomprijs**. Het lijkt aannemelijk dat het kale stroomtarief (d.w.z. zonder kosten netbeheer, energiebelasting enz.) daalt door verbetering van de technologie voor zonnepanelen en windmolens. Voor de hoogte van de inleg van de deelnemer aan de coöperatie is echter de stroomprijs niet van belang. Een lager stroomtarief zet overigens wel de marge op exploitatie en onderhoud van onze energieprojecten onder druk.
- De hoogte van de **energiebelasting** is wel van belang. Zolang deze boven de minimuminleg van € 0,10/kWh blijft, gaat een eventuele **daling** van de energiebelasting ten koste van de energiebelasting-teruggave aan de deelnemer. In het onwaarschijnlijke geval dat de energiebelasting verder daalt, zou de coöperatie vertraging oplopen bij het aflossen van haar leningen. Echter, omdat de € 0,10/kWh als minimuminleg is gesteld, zal de deelnemer in dit geval moeten bijpassen. Dat zou mogelijk kunnen vanuit de bijstorting op de ledenkapitaalrekening die de voorafgaande jaren mogelijk heeft plaatsgevonden. In het omgekeerde geval van een **stijging** van de energiebelasting is de deelnemer beschermd tegen verhoging van de energielasten, aangezien het meerdere boven de bij jaareinde terugstroomt naar de deelnemer.
- Bij groei van de stroomafname gaan we er wel van uit dat de coöperatie met haar bestaande energieprojecten deze groei aankan omdat dat zij tijdig heeft kunnen investeren mét profijt van de energiebelasting-teruggave. Hoe lang de huidige regeling blijft bestaan, is niet bekend. Het is daarom goed om **snel over te stappen** naar Bommelerwaar-Stroom met lokale energieprojecten.

De **conclusie** van deze beperkte risico-analyse lijkt dat Bommelerwaar-Stroom voldoende robuust is om lokale opwek van duurzame energie daadwerkelijk **"gratis" / "energierekening-neutraal"** te kunnen aanbieden, d.w.z. zonder bijbetaling op de energierekening die we anders zouden betalen.

Bommelerwaar-Stroom Deelnemer-Overeenkomst

De partijen in deze Overeenkomst:

- (1) Persoon met NAW-gegevens zoals ingevuld op het deelnemer-formulier op de website van de Coöperatie, dan wel een uitgeprint exemplaar, hierna te noemen: de "Deelnemer";
- (2) Coöperatie Bommelerwaard B.A., statutair gevestigd te Bruchem, kantoorhoudende te Akkerstraat 2, 5314 BE Bruchem, ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 66386942, hierna te noemen: de "Coöperatie";

Overwegende dat:

- (a) De Coöperatie is opgericht bij notariële akte verleden voor mr. P.K.J. van den Broecke, notaris met plaats van vestiging in Culemborg, op 28 juni 2016;
- (b) Deelnemer lid is geworden van de Coöperatie, dan wel voldoet aan de criteria voor het lidmaatschap en het lidmaatschap aanvraagt van de Coöperatie aan per datum van ondertekening van deze overeenkomst;
- (c) Partijen in deze overeenkomst de voorwaarden en condities wensen neer te leggen terzake het deelnemen, als lid van de Coöperatie, in "Bommelerwaar-Stroom" en Deelnemer energie kan afnemen van energieprojecten van de Coöperatie (hierna te noemen de "Overeenkomst");
- (d) Deze Overeenkomst aanvullend is op de rechten en plichten van het lidmaatschap zoals onder (b) bedoeld;
- (e) Het niet de intentie is dat alle denkbare eventualiteiten worden afgedekt in deze Overeenkomst maar in plaats daarvan wordt vertrouwd op een goed democratisch samenspel tussen de ledenvergadering en het bestuur van de Coöperatie en dat deze Overeenkomst daarom volgens artikel 6.1 (hierna te noemen Ledenbesluit) aan de ledenvergadering diverse besluitvormende bevoegdheden toekent, die zij overigens kan besluiten te delegeren aan het bestuur en weer terug te nemen;
- (f) Het nadrukkelijk de intentie is dat deze Overeenkomst inclusief de daaraan verbonden realisatie van Energieprojecten wordt nageleefd vanuit de letter en geest van het op gebiedswaarde gerichte "Gebiedsarrangement Bommelerwaard" dat de Coöperatie, volgens het model van De Coöperatieve Samenleving en gebaseerd op de Europese spelregels van het Regionale Beleid en landelijk onder meer de Omgevingswet, voornemens is overeen te komen met andere relevante gebiedspartijen vanuit de samenwerkende overheid, samenleving en het (lokale) bedrijfsleven;
- (g) Na de totstandkoming van het onder (f) genoemde "Gebiedsarrangement Bommelerwaard" deze Overeenkomst volgens Ledenbesluit op relevante onderdelen kan worden gewijzigd dan wel aangevuld;
- (h) Indachtig de principes van billijkheid en wederkerigheid en met oog op het (her)gebruik van deze Overeenkomst buiten de Coöperatie en om aldus de energietransitie en coöperatieve duurzame gebiedsontwikkeling te versnellen deze Overeenkomst wordt aangeboden in 'de coöperatieve winkel van uitgevonden wielen' onder condities zoals in artikel 6.8 bepaald,

Verklaren en komen overeen als volgt:

1. Begrippen

- 1.1 In deze Overeenkomst wordt een aantal begrippen gebruikt. Deze worden met hoofdletter aangeduid. Voor de definitie van de begrippen wordt verwezen naar de betekenis zoals opgenomen in de begrippenlijst die als bijlage deel uitmaakt van deze Overeenkomst.

Alle opgenomen begrippen gelden zowel voor de enkelvoud- als meervoudsvorm en voor eventuele vervoegingen. Waar “hij” staat, kan ook “zij” worden gelezen, tenzij de specifieke context dit onmogelijk maakt. Voor het leesgemak zijn aan dit document **kleuren** toegevoegd zonder verdere juridische betekenis.

2. Doel van de Overeenkomst

- 2.1 Deelnemer en Coöperatie zetten zich in voor de coöperatieve gebiedsontwikkeling van een sociaal, economisch en ecologisch **duurzame** Bommelerwaard, met als belangrijk speerpunt de spoedigst mogelijke transitie naar een schoon en klimaat- en energieneutraal Bommelerwaard.
- 2.2 Het concept **Bommelerwaar-Stroom** is bedoeld als een belangrijk instrument om de energietransitie vanuit de lokale vraag naar energie te organiseren, dusdanig dat -waar volhoudbaar mogelijk- iedere financiële drempel voor toetreding en deelname wordt weggenomen en overigens zo eerlijk en aantrekkelijk mogelijk voor iedereen om een voorspoedige overstap naar, en ontwikkeling van een duurzaam, geïntegreerd en regionaal verbonden energiesysteem van, voor en door de Bommelerwaard te bespoedigen.

3. Deelname in Bommelerwaar-Stroom

- 3.1 Deelnemer verstrekt de Coöperatie **gegevens** voor zover dat noodzakelijk is voor deelname aan Bommelerwaar-Stroom en de uitoefening van het lidmaatschap van de Coöperatie.
 - a) Bij ondertekening van deze Overeenkomst verstrekt de Deelnemer aan de Coöperatie hiertoe gevraagde contact-, bancaire-, energieverbruik-, en overige gegevens, dan wel verleent **toestemming** dat de Coöperatie deze gegevens ontvangt van het Energiebedrijf of een ander energiebedrijf. De Deelnemer informeert de Coöperatie Schriftelijk van alle eventuele wijzigingen in die gegevens.
 - b) Deelnemer verleent toestemming aan de Coöperatie om gegevens aan **derde partijen** beschikbaar te stellen, voor zover noodzakelijk is voor deelname aan Bommelerwaar-Stroom, voortvloeiend uit deze Overeenkomst. Gegevensverwerking door de Coöperatie vindt plaats volgens de daartoe door de Coöperatie op haar website gepubliceerde privacyverklaring. Deelnemer verleent, zoveel als nodig, daartoe ook zijn toestemming aan de Coöperatie.
 - c) Deelnemer verleent bovendien machtiging tot automatische **incasso** voor inning van alle bedragen die de Deelnemer aan de Coöperatie in gevolg van deze Overeenkomst verschuldigd is, door middel van een SEPA-machtigingsformulier dat daartoe door de Coöperatie aan de Deelnemer zal worden toegezonden.
- 3.2 Met het aangaan van deze Overeenkomst verzoekt de Deelnemer om **Koppeling** aan een of meer Bommelerwaar-Energieproject(en).
 - a) Koppeling geeft aansluitend bij de overeenkomst van de Coöperatie met het Energiebedrijf **recht op levering** van energie van dat Energieproject, onder de condities -niet betreffende het leveringscontract van de Deelnemer met het Energiebedrijf- zoals in deze Overeenkomst bepaald en ten aanzien van het Adres van Deelnemer als in de aanhef van deze Overeenkomst bedoeld.
 - b) Eerste Koppeling vindt plaats voor, tenzij het Bestuur anders besluit, ten minste de helft van het stroomgebruik van de Deelnemer (gerekend over een maximum van 10.000 kWh waarvoor de Deelnemer binnen wettelijke criteria recht heeft op Energiebelasting-teruggave) in het jaar voorafgaande aan Koppeling, mogelijk in afgeronde eenheden van 1000 kWh, op **volgorde** van aanmelding en voorts gericht op Koppeling van een zo groot mogelijk aantal Deelnemers. Aan Deelnemers die een contract sluiten voor afname van Bommelerwaar-Stroom van een Energiebedrijf wordt daarbij **voorrang** gegeven.
 - c) Indien de Deelnemer stroom wenst af te nemen **boven het maximum** waarvoor teruggave van Energiebelasting wettelijk geldt, dan wel gekoppeld wenst te worden aan een Energieproject waarop deze teruggave niet van toepassing is, is de in artikel 4.1 genoemde kapitaalleg onverminderd van toepassing.
- 3.3 De Coöperatie besluit aan welk(e) Energieproject(en) Koppeling van de Deelnemer plaatsvindt en zal het Energiebedrijf of een ander energiebedrijf hierover middels wettelijk verplichte ledenverklaring informeren. De Deelnemer kan diens **voorkeur** of afkeur voor Koppeling aan een specifiek Energieproject aan de Coöperatie kenbaar maken. Na Koppeling kan de Coöperatie eenzijdig besluiten tot **wijziging** van de Koppeling van de Deelnemer aan een ander Energieproject, ook in het geval van verhuizing van de Deelnemer binnen het Werkgebied. Een dergelijke wijziging biedt geen grond voor ontbinding of beëindiging anderszins van deze Overeenkomst.

- 3.4 De Coöperatie kan, en tenzij de Deelnemer anders aangeeft, zal besluiten tot Koppeling aan een (of meer) Energieproject(en) waarvoor de Coöperatie gebruik maakt van de wettelijke "Regeling Verlaagd Tarief" (vaak genoemd: de [Postcoderoos](#)-regeling), tenzij een andere regeling in de optelsom voor Coöperatie en Deelnemer financieel aantrekkelijker is of om andere reden volgens Ledenbesluit van het gebruik van deze regeling wordt afgeweken, dit ter beoordeling van de Coöperatie.
- Getracht wordt voor een Deelnemer Koppeling te realiseren voor diens volledige stroomafname, zoveel mogelijk rekening houdend met fluctuaties van opbrengst en afname. Wanneer het niet lukt om alle stroomafname van de Deelnemers volledig door eigen Energieprojecten te dekken, worden alle Deelnemers met Koppeling, voor wat betreft het mogelijke recht op Energiebelasting-teruggave zoals bedoeld in artikel 4.2, evenredig gekort naar rato van de afgenomen stroom.
- Bij het aangaan van deze Overeenkomst wordt de Deelnemer geacht te voldoen aan de wettelijke [criteria](#) voor deze regeling. Het niet voldoen aan deze criteria kan grond zijn voor ontbinding van deze Overeenkomst door de Coöperatie. Koppeling vindt plaats voor de [duur](#) van de resterende periode waarop deze regeling op dit Energieproject van toepassing is, tenzij deze Overeenkomst eerder wordt ontbonden of beëindigd.
- 3.5 Indien de Coöperatie niet over een Energieproject beschikt waaraan (volledige) Koppeling van de Deelnemer mogelijk is, geldt voor haar de [inspanningsverplichting](#) om Koppeling aan een Energieproject spoedig mogelijk te maken. Totdat Koppeling aan een Energieproject mogelijk is, informeert de Coöperatie de Deelnemer regelmatig over de voortgang.
- 3.6 Voor de afname van energie sluit de Deelnemer, naast deze Overeenkomst een overeenkomst met een Energiebedrijf dat de Coöperatie contracteert voor de afname van stroom van haar Energieprojecten dan wel met een [ander energiebedrijf](#). Alleen een (gecontracteerd) Energiebedrijf kan de propositie "bommelerwaar-stroom" aanbieden aan een Deelnemer, binnen het daartoe met de Coöperatie overeengekomen contractmodel. Deelnemer machtigt de Coöperatie om ten minste ieder kwartaal stroomverbruik-gegevens van de Deelnemer van het Energiebedrijf of het andere energiebedrijf op te vragen voor investering in Energieprojecten en optimalisering van de Koppeling van Deelnemers aan Energieprojecten. Opzegging door de Deelnemer van de overeenkomst met het Energiebedrijf of met het andere energiebedrijf leidt niet tot ontbinding van deze Overeenkomst.
- 3.7 Deelnemers zijn middels automatische incasso of een anderszins gegarandeerde (automatische) betaling jaarlijkse [administratiekosten](#) verschuldigd aan de Coöperatie ter hoogte van € 50, behoudens Ledenbesluit. Indien de Deelnemer Bommelerwaar-Stroom afneemt van een (gecontracteerd) Energiebedrijf, is Deelnemer vrijgesteld van deze administratiekosten.
- 3.8 Binnen de bovengrens van 10.000 kWh/jaar wordt de Deelnemer geacht [al zijn stroom](#) van een Energiebedrijf of ander energiebedrijf af te nemen, behoudens de stroom die de Deelnemer mogelijk en aantoonbaar voor eigen gebruik op eigen huis/erf opwekt.
- 3.9 Indien de Coöperatie volgens Ledenbesluit het contract van de Coöperatie met een Energiebedrijf [beëindigt](#), is het Bestuur gemachtigd namens Deelnemer een nieuw contract met een ander Energiebedrijf aan te gaan om [collectieve overstap](#) te vergemakkelijken. Indien de Deelnemer binnen de wettelijke bedenktijd die geldt voor het overstappen naar een andere energieleverancier besluit deze overstap ongedaan te maken, kan het Bestuur besluiten dat, overeenkomstig de laatste zin van artikel 3.2, de Koppeling van de Deelnemer aan diens Energieproject(en) komt te vervallen. Eventuele kosten samenhangend met de overstap naar een ander Energiebedrijf zijn voor rekening van de Coöperatie.
- 3.10 De Coöperatie kan besluiten een [Energieproject te beëindigen](#). In dat geval is zij niet schadeplichtig jegens de Deelnemer. De Coöperatie heeft een inspanningsverplichting de Koppeling van Deelnemer aan een nieuw of ander Energieproject mogelijk te maken.

4. Inleg van kapitaal middels deelname aan Bommelerwaar-Stroom

- 4.1 Vanaf het moment dat Koppeling van de Deelnemer aan een Energieproject heeft plaatsgevonden, is de Deelnemer aan de Coöperatie een [kapitaalinleg](#) verschuldigd, die Schriftelijk aan de Deelnemer wordt bevestigd.
- a) De [hoogte](#) van deze inleg is afhankelijk van de gemiddelde investeringskosten van alle Energieprojecten van de Coöperatie en wordt bepaald op het moment van Koppeling. Hiervoor is er jaarlijks een peilmoment. Behoudens verlaging middels Ledenbesluit, bedraagt de hoogte van deze inleg maximaal € 1,00/kWh, berekend over de gemiddelde jaarlijkse stroomafname binnen deze Overeenkomst en waarvoor bij aanvang de laatste jaarafrekening over te leggen door de Deelnemer als referentie geldt, plus een opslag ter dekking van financieringslasten door de Coöperatie die, behoudens Ledenbesluit, 15% bedraagt. Indien volgens artikel 6.1 wordt

besloten de hoogte van de kapitaalleg te verlagen, geldt het nieuwe kapitaalleg-bedrag voortschrijdend voor alle Deelnemers.

- b) Wanneer Deelnemer [meer of minder](#) stroom gaat afnemen, verandert ook de omvang van de verplichte kapitaalleg. Wijzigingen in de omvang van de kapitaalleg worden jaarlijks gecommuniceerd aan de Deelnemer.
- c) Behoudens artikel 4.5 lost de Deelnemer de aan de Coöperatie verschuldigde kapitaalleg af in jaarlijkse termijnen, zoveel als mogelijk middels [Cessie](#) aan de Coöperatie van diens vorderingen als bedoeld in artikel 4.2 van deze Overeenkomst, met dien verstande dat een jaarlijkse minimumaflossing van € 0,10/kWh wordt gehanteerd.
- d) Indien de hoogte van de Energiebelasting-teruggave lager wordt dan de jaarlijkse minimumaflossing, wordt het verschil allereerst ingelegd door afboeking op het saldo van de Ledenkapitaalrekening van de Deelnemer; daarna middels automatische incasso, behoudens Ledenbesluit.
- e) De Coöperatie registreert de kapitaalleg die de Deelnemer aan de Coöperatie is verschuldigd en de aflossingen die reeds door de Deelnemer zijn verricht, ingevolge artikel 4.2 en artikel 4.5 van deze Overeenkomst. De Coöperatie rapporteert hierover jaarlijks aan de Deelnemer.
- f) Aldus afgeloste bedragen tot de hoogte van de verschuldigde kapitaalleg zijn niet restitueerbaar. Enig daarvan te onderscheiden saldo van de Ledenkapitaalrekening kan met inachtneming van artikel 5.6 onder voorwaarden worden overgedragen.

4.2 Deelnemer heeft door Koppeling aan een Energieproject van de Coöperatie mogelijk wettelijk recht op [Energiebelasting-teruggave](#).

- a) Indien Deelnemer stroom afneemt verleent de Deelnemer middels het aangaan van deze Overeenkomst [Cessie](#) aan de Coöperatie voor de ontvangst van deze betaling, teneinde zo te voldoen aan de in artikel 4.1 bedoelde jaarlijkse minimumleg. De Deelnemer draagt door de ondertekening van deze Overeenkomst diens huidige en toekomstige vorderingen op het Energiebedrijf, waaronder inbegrepen een eventueel opvolgend Energiebedrijf, respectievelijk de belastingdienst bestaande uit gedurende de duur van deze Overeenkomst te ontvangen kortingen respectievelijk teruggaven op/van de Energiebelasting, vermeerderd met de BTW daarover, ten titel van Cessie over aan de Coöperatie, welke Cessie de Coöperatie door de ondertekening van deze Overeenkomst aanvaardt.
- b) Indien de Deelnemer stroom afneemt van een [ander energiebedrijf](#) wordt de in artikel 4.1 bedoelde kapitaalleg voldaan middels automatische incasso bij de Deelnemer van een bedrag gelijk aan de jaarlijks geldende Energiebelasting-teruggave, waarop Deelnemer recht heeft blijkens de door hem ontvangen en aan de Coöperatie verstrekte jaaropgave van diens energiebedrijf. Een en ander met een minimum van € 0,10/kWh/jaar, vermeerderd met een opslag overeenkomstig maximaal 30% van het kale stroomtarief (dat wil zeggen het tarief zonder overige kosten en belastingen), behoudens verlaging middels Ledenbesluit. Deze opslag geldt niet als aflossing en wordt niet bijgeboekt op de Ledenkapitaalrekening van de Deelnemer. Incasso vindt plaats met in achtneming van een termijn van dertig dagen na facturatie door de Coöperatie.

4.3 Indien de volgens artikel 4.2 gecedeerde Energiebelasting-teruggave meer bedraagt dan het in het artikel 4.1 genoemde jaarlijkse minimum, wordt het [meerdere deel](#) bijgeschreven op een [Ledenkapitaalrekening](#) op naam van de Deelnemer. De Deelnemer kan dit bedrag aanmerken als zijnde beschikbaar voor het [Solidariteitsfonds](#) voor ondersteuning van Deelnemers met een (te) kleine beurs, en waarvoor de Deelnemer die hierop aanspraak wenst te maken met de Coöperatie een aanvullende overeenkomst kan aangaan. Middels Ledenbesluit zijn ook andere bestemmingen mogelijk dan bijschrijving op de Ledenkapitaalrekening, waaronder restitutie aan Deelnemers. Tenzij volgens dezelfde procedure anders wordt besloten, is het [rentepercentage](#) op deze Ledenkapitaalrekening gelijk aan het percentage dat is vastgesteld in relatie tot het Leden-leenreglement en dat beschikbaar is op de website van de Coöperatie, met een opslag van één procent. Ook over de overige condities van de Ledenkapitaalrekening wordt aldus besloten, al dan niet bij reglement en altijd in overeenstemming met de Wet Financieel Toezicht.

4.4 Volgens artikel 8 van de Statuten en met oog op de financiering van Energieprojecten geldt een [ledenaansprakelijkheid](#) in geval van faillissement van de Coöperatie die in hoogte beperkt is. In overeenstemming met lid 5 eerste zin van dat artikel heeft het Bestuur bij reglement bepaald dat vanuit het perspectief van billijkheid de kapitaalleg zoals bedoeld in artikel 4.1 van deze Overeenkomst of, indien dit hoger is, de volle Energiebelasting-teruggave, in mindering wordt gebracht op de ledenaansprakelijkheid van de Deelnemer. Voor de kapitaalleg die hiervoor in aanmerking komt, geldt

een maximum Koppeling van 3500 kWh/jaar. In geval van eenmalige betaling volgens artikel 4.5 wordt de ledenaansprakelijkheid in de drie opvolgende jaren in gelijke delen afgebouwd. In alle gevallen wordt de ledenaansprakelijkheid voor de Deelnemer uiterlijk vijf jaar na eerste Koppeling gereduceerd tot nul. De stand van de resterende ledenaansprakelijkheid wordt gerapporteerd aansluitend bij de in artikel 4.1 bedoelde jaarlijkse rapportage.

- 4.5 De Deelnemer kan besluiten tot **eenmalige** betaling van (het restant van) diens verschuldigde kapitaalleg middels **contante inleg**. De in artikel 4.1 genoemde opslag ter dekking van financieringslasten is dan niet (langer) verschuldigd. Zodra door toename van de stroomafname aanvullende inleg noodzakelijk is, gebeurt dat middels automatische incasso na voorafgaande melding. Wanneer automatische incasso heeft plaatsgevonden, geldt een rentebetaling voor het deel van de stroomafname waarvoor Koppeling mogelijk nog niet heeft plaatsgevonden, overeenkomstig het percentage dat is vastgesteld in relatie tot het Leden-leenreglement.
- 4.6 Zodra de Deelnemer diens in artikel 4.1 bedoelde kapitaalleg aan de Coöperatie heeft **afgelost**, wordt de volgens artikel 4.2 gecedeerde Energiebelasting-teruggave, onder **inhouding** van € 0,02/kWh, aan de Deelnemer **gerestitueerd**, tenzij de Deelnemer opteert voor bijschrijving van de Energiebelasting-teruggave op diens Ledenkapitaalrekening. In plaats van restitutie/bijbeschrijving zijn volgens Ledenbesluit ook specifieke collectieve investeringen mogelijk aansluitend bij de doelstelling van de Coöperatie en van Bommelerwaar-Stroom. Dit Ledenbesluit is dan ook van toepassing op de Energiebelasting-teruggave voor Deelnemers die volgens artikel 4.5 besluiten tot eenmalige inleg.
- 4.7 Zodra, door aflossing, één of meer Energieproject(en) schuldenvrij zijn en het besluit tot beëindiging van betreffende Energieproject(en) nog niet genomen is, houdt de Coöperatie een **marge** over. Volgens Ledenbesluit kan dit verschil ten gunste komen van Deelnemers met een leveringscontract met een Energiebedrijf volgens een verdeelsleutel waarbij als uitgangspunt geldt de vermenigvuldiging van het actueel jaarlijkse stroomverbruik en het aantal jaren van deelname aan Bommelerwaar-Stroom. Het bedrag kan volgens hetzelfde besluit ook andere wijze worden geïnvesteerd of gereserveerd aansluitend bij de doelstelling van de Coöperatie en van Bommelerwaar-Stroom – altijd in het belang van de Deelnemers.
- 4.8 Indien en voor zover de Ledenvergadering, overeenkomstig artikel 17.8 van de Statuten, besluit tot uitkering van (een deel van) het resultaat van de Coöperatie, heeft de Deelnemer, zijnde Lid van de Coöperatie, recht op een **deel van het resultaat**, naar rato van de door hem in het betreffende jaar van het Energiebedrijf afgenomen stroom (kWh) onafhankelijk van de mate waarin Koppeling van toepassing is op de Deelnemer en, ter beoordeling van het Bestuur, mogelijk het aantal jaren van deelname aan Bommelerwaar-Stroom, met dien verstande dat aan een Deelnemer geen uitbetaling zal plaatsvinden zolang diens kapitaalleg als bedoeld in artikel 4.1 niet volledig is afgelost. In dat geval wordt het aan de Deelnemer toekomende deel van het resultaat afgelost op diens kapitaalleg, dan wel bijgeschreven op diens Ledenkapitaalrekening.
- 4.9 Beoogd wordt dat betaling door Deelnemer aan de Coöperatie van de in artikel 4.1 bedoelde verschuldigde inleg volgens artikel 4.2 binnen 15 jaar zal plaatsvinden zonder dat bijbetaling door de Deelnemer nodig zal zijn. Indien echter bij het verstrijken van de **maximumduur** van Energiebelasting-teruggave (actueel wettelijk vastgesteld op minimaal 15 jaar), maar nooit langer dan na maximaal vijftien jaar na Koppeling, de verschuldigde kapitaalleg van de Deelnemer niet ten volle aan de Coöperatie is voldaan, wordt voor het aldan voor Deelnemer nog resterende deel van diens aan de Coöperatie verschuldigde kapitaalleg tussen Deelnemer en de Coöperatie een betalingsregeling getroffen die, tenzij het Bestuur ten gunste van de Deelnemer anders bepaalt, inhoudt dat terugbetaling van het door Deelnemer verschuldigde plaats zal vinden in 36 gelijke maandelijks termijnen.
- 4.10 Volgens Ledenbesluit wordt de wijze van overdracht van het eigendom van activa uit beëindigde Energieproject(en) bepaald, bij voorkeur aan Deelnemers, tenzij een opstalovereenkomst met de eigenaar van de locatie waar het Energieproject gevestigd is/was dit onmogelijk maakt.

5. Duur, wijziging en beëindiging van de Overeenkomst

- 5.1 Deze Overeenkomst wordt aangegaan voor een bepaalde periode van **vijftien (15) jaar**, mogelijk met verlenging voor een nieuw overeen te komen duur en anders met stilzwijgende verlenging en een opzegtermijn van steeds één jaar en voorts met inachtnaam van hetgeen in dit artikel 5 wordt bepaald.
- 5.2 De Overeenkomst kan door (de erven van) Deelnemer kosteloos worden beëindigd wanneer de Deelnemer **overlijdt** of bij diens **verhuizing naar buiten** het Werkgebied, danwel, met goedkeuring van het Bestuur, worden voortgezet door, respectievelijk overgedragen aan een erfgenaam en/of de nieuwe bewoner van het Adres, in dat geval samen met het eventueel reeds opgebouwde saldo van de kapitaalleg zoals bedoeld in artikel 4.1. Vindt geen voortzetting of

overdracht van de Overeenkomst plaats als in dit artikel bedoeld, dan vervalt – indien en voor zover van toepassing – enig positief saldo op de Ledenkapitaalrekening aan de Coöperatie.

- 5.3 Voorts eindigt deze Overeenkomst bij beëindiging van het lidmaatschap van de Deelnemer van de Coöperatie danwel bij Schriftelijke opzegging van deze Overeenkomst door de Deelnemer met inachtneming van een opzegtermijn van zes maanden en hetgeen bepaald is in artikel 5.5.
- 5.4 Beëindiging van deze Overeenkomst volgens het hiervoor genoemde artikel 5.2 of 5.3 is niet van invloed op het [leveringscontract](#) van de Deelnemer met het Energiebedrijf of met een ander energiebedrijf.
- 5.5 Indien sprake is van beëindiging als bedoeld in artikel 5.3, en behoudens hetgeen bepaald is in artikel 5.6 en 5.7, is de Deelnemer mogelijk een [betaling verschuldigd](#) aan de Coöperatie ter afkoop van diens resterende verplichtingen uit hoofde van onderhavige Overeenkomst, welke afkoop is bedoeld als een redelijke vergoeding voor door de Coöperatie als gevolg van de voornoemde beëindiging te lijden – en jegens Deelnemer te specificeren – verlies. De [hoogte](#) van het verschuldigde afkoopbedrag bedraagt maximaal een bedrag gelijk aan de op het moment van beëindiging door Deelnemer nog resterende kapitaalleg volgens artikel 4.1 van de Overeenkomst, maar ten minste het positief saldo dat op de Ledenkapitaalrekening reeds door de Deelnemer werd opgebouwd, uiteraard voor zover dat de resterende kapitaalleg niet overschrijdt. Deelnemer dient enig nog verschuldigde bedrag, dat onmiddellijk opeisbaar is, binnen dertig dagen na ontvangst van een door de Coöperatie opgemaakte eindafrekening te voldoen. Op verzoek van de Deelnemer is een betalingsregeling mogelijk overeenkomstig de regeling genoemd in artikel 4.9.
- 5.6 De in artikel 5.5 bedoelde betaling is [niet verschuldigd](#) indien de Deelnemer diens relatie met de Coöperatie beëindigt doordat hij de Overeenkomst, met goedkeuring van het Bestuur, [overdraagt](#) aan een ander (aspirant) lid van de Coöperatie. Indien de Coöperatie een [wachtlijst](#) heeft voor Deelnemers aan Bommelerwaar-Stroom kan de Coöperatie aanbieden de overdracht te faciliteren. Voor dit faciliteren kan de Coöperatie (administratie)kosten in rekening brengen.
- 5.7 [Beëindiging van het Energieproject](#) waarop Koppeling van de Deelnemer van toepassing is, geeft de Deelnemer het recht om deze Overeenkomst kosteloos te beëindigen middels een Schriftelijke kennisgeving aan de Coöperatie, tenzij het Bestuur binnen drie maanden na ontvangst van voornoemde kennisgeving besluit tot gehele of gedeeltelijke Koppeling van Deelnemer aan een ander Energieproject overeenkomstig artikel 3.2.
- 5.8 Aansluitend bij lid (g) van de Overwegingen of om andere redenen kan deze Overeenkomst door de Coöperatie eenzijdig en slechts Schriftelijk worden [gewijzigd of aangevuld](#), overeenkomstig Artikel 6.1 van de Statuten.
- 5.9 De Coöperatie kan de Overeenkomst beëindigen wanneer het aantal Deelnemers [onder de 100](#) blijft of raakt, hetgeen geen invloed heeft op het energiecontract met het Energiebedrijf, en in welk geval de Coöperatie geen schadevergoeding aan de Deelnemer verschuldigd zal raken. Bij beëindiging van de Overeenkomst zal enig positief saldo van Deelnemer op de Ledenkapitaalrekening aan Deelnemer worden uitgekeerd, indien de in artikel 4.1 bepaalde verschuldigde kapitaalleg is afgelost.

6. Algemene bepalingen

- 6.1 Indien bepalingen in deze Overeenkomst noden tot incidentele of periodieke besluitvorming geldt daarvoor de procedure als volgt: de Ledenvergadering besluit op voorstel van het Bestuur, tenzij de Ledenvergadering voor deze specifieke bepaling besloten heeft de besluitvorming aan het Bestuur te delegeren. Deze procedure wordt ook gevolgd bij overige [onvoorziene eventualiteiten](#) met betrekking tot deze Overeenkomst.
- 6.2 Iedere Partij zal zonder voorafgaande Schriftelijke toestemming van de andere partij, geen enkele [informatie](#) die betrekking heeft op (i) een mogelijk [vertrouwelijk](#) of privacygevoelig aspect van de Coöperatie of haar Leden/Deelnemers, (ii) het bestaan, de onderhandelingen omtrent en/of de inhoud van deze Overeenkomst, direct of indirect publiceren, vrijgeven of anderszins voor derden toegankelijk maken. Indien openbaring [noodzakelijk](#) is op grond van enige op een Partij rustende (i) wettelijke verplichting, (ii) reglement of (iii) een uitspraak van een rechter of een bevoegd overheidsorgaan, is geen voorafgaande Schriftelijke toestemming vereist, maar zal de betreffende partij vooraf met de andere partij [overleggen](#).
- 6.3 Deze Overeenkomst bevat, naast hetgeen ter zake is vastgelegd in de Statuten, de [gehele overeenkomst](#) tussen Partijen en vervangt alle eerdere, Schriftelijke of mondelinge, overeenkomsten met betrekking tot hetzelfde onderwerp.
- 6.4 Deze Overeenkomst komt tot stand indien en zodra deze Overeenkomst rechtsgeldig door of namens Partijen is [ondertekend](#). Alle exemplaren tezamen vormen de rechtsgeldige en bindende overeenkomst tussen Partijen. De Deelnemer verklaart woonachtig te zijn op het adres dat in de aanhef van deze Overeenkomst is opgenomen en ten

aanzien van dit adres de energieleveringsovereenkomst te zullen aangaan met het Energiebedrijf (of een ander energiebedrijf).

- 6.5 De **ongeldigheid of nietigheid** van enige bepaling van deze Overeenkomst tast de geldigheid van de overige bepalingen van deze Overeenkomst niet aan. Partijen vervangen de ongeldige dan wel nietige bepaling door een bepaling waarvan de rechtsgevolgen, gelet op het doel en de strekking van deze Overeenkomst, zoveel mogelijk overeenstemmen met die van de ongeldige of nietige bepaling.
- 6.6 De Statuten maken onderdeel uit van en zijn van toepassing op deze Overeenkomst. Indien er **strijd** is tussen deze Overeenkomst en de **Statuten**, dan gaan de Statuten voor.
- 6.7 Behoudens voor zover in deze Overeenkomst uitdrukkelijk anders is bepaald, draagt de Coöperatie de **kosten** voortvloeiend uit of betrekking hebbende op de totstandkoming en uitvoering van deze Overeenkomst, waaronder begrepen de kosten betreffende opdrachten die zij mogelijk verstrekt aan externe adviseurs.
- 6.8 Het (her)gebruik van deze Overeenkomst buiten de Coöperatie wordt aangemoedigd en is toegestaan, echter bij overname van ten minste honderd woorden ervan, onder vermelding, in betreffende overeenkomst(en), van de formulering: "Vanuit de principes van redelijkheid en billijkheid, wederkerigheid en de versnelling van de energietransitie en de coöperatieve duurzame gebiedsontwikkeling is een **afdracht verschuldigd** per kWh over alle transacties die binnen deze overeenkomst zullen plaatsvinden, te verdelen tussen Coöperatie Bommelerwaar B.A. én CO-OP Champions (VanBekkum Co-op Champion) én De Coöperatieve Samenleving B.A. / Coöperatieve Vereniging TSG Netwerk U.A." De hoogte van dit bedrag bedraagt € 0,1 ct/kWh tenzij anders wordt overeengekomen.
- 6.9 Op deze overeenkomst is het **Nederlands recht** van toepassing. **Geschillen** die mochten ontstaan naar aanleiding van deze Overeenkomst zullen worden beslecht door de bevoegde **rechter** te 's-Hertogenbosch.

Bijlage: Begrippenlijst

Adres:	Het adres van Deelnemer als in de aanhef van deze Overeenkomst omschreven.
Bestuur:	Het bestuur van de Coöperatie zoals gedefinieerd in de Statuten;
Bommelerwaar-Stroom:	Het concept waarmee de Deelnemer zich middels deze Overeenkomst en voorts binnen condities zoals in deze Overeenkomst zijn bepaald, verbindt aan de lokale opwek, door de Coöperatie, van duurzame energie met garantie van oorsprong van Energieprojecten van de Coöperatie, met recht op afname van de aldus opgewekte stroom van de Coöperatie dan wel van een Energiebedrijf dat de Coöperatie voor de afname en terug levering contracteert binnen het door haar beschermde productconcept met dezelfde naam;
Cessie:	Het rechtsgeldig overdragen door de Deelnemer aan de Coöperatie van het recht op teruggave van Energiebelasting (inclusief BTW), zoals wettelijk verbonden is aan deelname aan Energieprojecten van de Coöperatie die kwalificeren binnen de Postcoderoos-regeling, en die dan als kapitaalbijdrage aan de Coöperatie ten goede komt (ter dekking van investerings- en exploitatiekosten);
Coöperatie:	Coöperatie Bommelerwaar B.A.
Deelnemer:	De deelnemer zoals in de kop van deze overeenkomst vermeld, alsmede iedere deelnemer die eenzelfde overeenkomst heeft ondertekend.
Energiebedrijf:	Enig bedrijf zoals bedoeld in artikel 3.6 met wettelijke energie-leveringsvergunning, door de Coöperatie gecontracteerd voor de afname van energie van Energieprojecten en levering daarvan aan Deelnemers samenhangend met deze Overeenkomst;
Energiebelasting:	De belasting, niet zijnde de Opslag Duurzame Energie, die de Deelnemer wettelijk verschuldigd is aan het Rijk voor het afnemen van stroom en die via de energierekening wordt afgedragen;
Energieproject:	Een installatie voor het opwekken en/of opslaan van één of meer bronnen van lokale duurzame energie, waaronder zon, wind, water, biomassa, aardwarmte of anderszins;
Koppeling:	De toewijzing van een Deelnemer aan een Energieproject van de Coöperatie, waarmee, afhankelijk van of de Postcoderoos-regeling van toepassing is op dat Energieproject, de Deelnemer mogelijk wettelijk recht heeft op teruggave van Energiebelasting;

Ledenbesluit:	Het besluit genomen volgens de procedure zoals bepaald in artikel 6.1.
Ledenkapitaalrekening:	De rekening in de boeken van de Coöperatie die de meerjarige, risico- en rentedragende kapitaalinleg van de Deelnemer bijhoudt, voor zover deze aanvullend is op de inleg die de Deelnemer aan de Coöperatie verschuldigd is;
Leden-leenreglement:	Het reglement van de Coöperatie voor het eerst vastgesteld in oktober 2017 voor het aantrekken van leningen van leden onder meer voor Energieprojecten;
Ledenvergadering:	De algemene ledenvergadering van de Coöperatie;
Postcoderoos:	Een gebied zoals bedoeld binnen de wettelijke "Regeling Verlaagd Tarief", waarbinnen de postcodes in het postcodesysteem (volgens artikel 2, eerste lid, sub j, van de Postwet 2009) beginnen met eenzelfde getal van vier cijfers, alsmede de direct aangrenzende gebieden waarbinnen de postcodes in het postcodesysteem eveneens beginnen met eenzelfde getal van vier cijfers;
Schriftelijk:	Gebruik makend van reguliere post, fax, e-mail of enig ander geëigend elektronisch middel zodanig dat de inhoud van de boodschap leesbaar, schriftelijk reproduceerbaar en elektronisch te bewaren is, en waarbij zowel verzender als ontvanger persoonlijk kunnen worden geïdentificeerd;
Solidariteitsfonds:	Het fonds tot de instelling waarvan het Bestuur kan besluiten en dat Deelnemers financiële ondersteuning biedt teneinde te bewerkstelligen dat iedereen in het Werkgebied toegang kan hebben tot lokaal opgewekte duurzame energie, en waarvoor Deelnemers die hierop aanspraak wensen te maken een aanvullende overeenkomst aangaan met de Coöperatie;
Statuten:	De statuten van de Coöperatie in de steeds actuele versie zoals gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel;
Werkgebied:	Tenzij bij reglement anders wordt bepaald: de Bommelerwaard

Bewaarexemplaar

Primeur!

Eerste collectieve zonnedak
in de Bommelerwaard
gerealiseerd.

*Van hier,
voor ons allemaal*

Bommelerwaar-Stroom

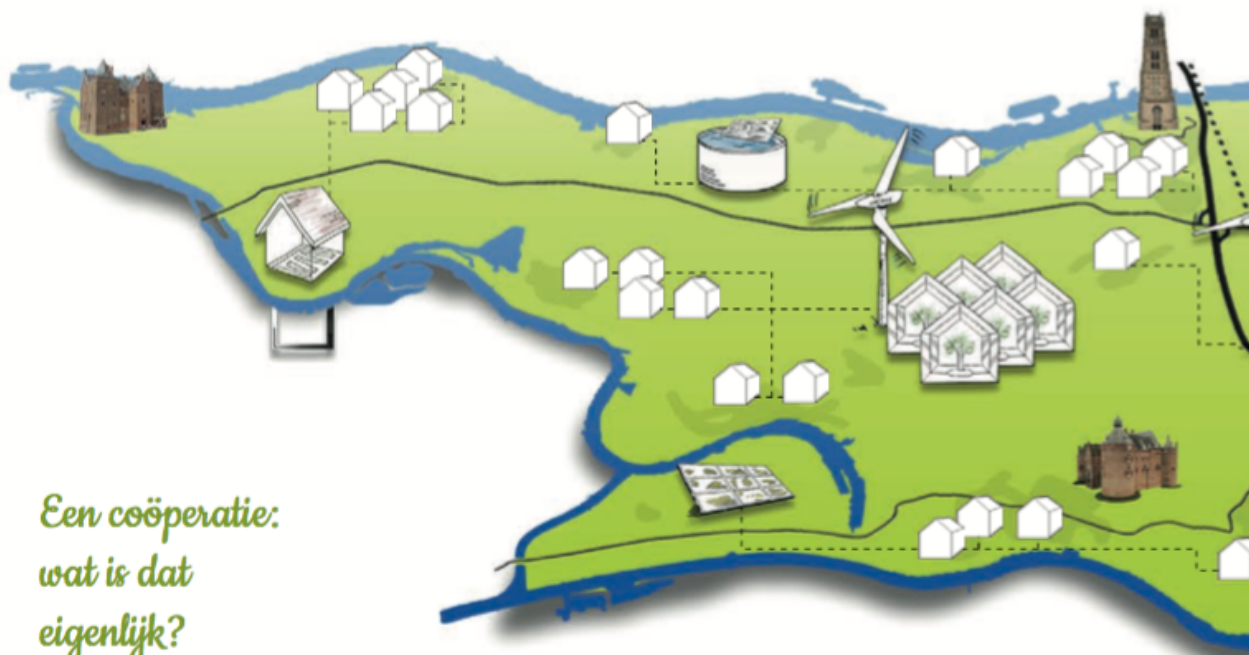
Wil jij mede-eigenaar worden van onze
eigen, lokale duurzame energie-opwek
in de Bommelerwaard, met alleen jouw
energierekening als investering?

Altijd een concurrerend tarief én meedelen in
de winst? Dan is Bommelerwaar-Stroom ook
voor jou een super-aantrekkelijke keuze!
Van hier, voor ons allemaal!

Unieke kans
om nu ook
mee te doen!

Doe mee!

www.bommelerwaar.nl

Een coöperatie: wat is dat eigenlijk?

We kennen allemaal de Rabobank als coöperatie en de coöperatieve veiling in Zaltbommel. Maar er zijn in Nederland ook 300-400 nieuwe burgercoöperaties bezig met de opwek van duurzame energie. Zo ook Coöperatie Bommelerwaard, al stoppen wij niet bij energie.

Het mooie van een coöperatie is: het is een onderneming die werkt in het belang van een vereniging van leden, die zelf 'zaken' doen met die onderneming. Zelfredzaamheid en zelfregie staan voorop. De leden kiezen hun bestuur, dat verantwoording aflegt aan de leden. De leden besluiten over de bestemming van eventuele winst.

Coöperatie Bommelerwaard is op 28 juni 2016 opgericht als burgerinitiatief van bewoners en ondernemers die onder andere samenwerken aan een energie-neutrale Bommelerwaard. Winst is niet ons doel, maar een middel waarmee we ons gebied duurzamer en weerbaarder kunnen maken.

Lees meer over de coöperatie op:
www.bommelerwaard.nl

Duurzame energie: hoe groot is de opgave?

In het 'akkoord van Parijs' (2015), zijn internationale afspraken gemaakt om het klimaatprobleem niet té groot te laten worden. Als we ons willen houden aan die afspraken, moet er heel, heel veel gebeuren. Bijvoorbeeld energie besparen door isolatie van huizen en efficiëntere bedrijfsvoering. Maar ook fossiele energiebronnen (olie, kolen, gas) vervullen voor energie van schone, hernieuwbare bronnen zoals zon, wind, water, aardwarmte en biomassa. Dat is geen vraagstuk meer voor 'later'! Het heeft nú al consequenties voor iedereen. Je kunt nu al beter geen nieuwe CV-ketel meer kopen, want we gaan van het gas af. Elektrische auto's gaan spoedig de 'oude' auto's op benzine, diesel of gas vervangen. De overstap zal heel veel vragen - ook financieel - van ons allemaal.

Maar wat betekent de energietransitie nou voor de Bommelerwaard? In cijfers: om in het huidige energieverbruik in ons gebied te voorzien, is er ongeveer 4.000 ha aan zonnepanelen nodig. Dat is ongeveer 25% van het grondgebied van de Bommelerwaard! Zouden we dat opwekken met alleen windmolens, dan zijn er 500 grote windmolens van 3 MW nodig. Dat gaat 'm dus niet worden! Het alternatief is met z'n allen heel veel besparen én heel goed kijken waar en met welke technieken we het beste de benodigde energie kunnen opwekken. We moeten daar samen voor aan de slag!

Oké, wat is het plan?

Onze insteek is: laten we de lasten en de lusten van de energietransitie in evenwicht brengen. En ervoor zorgen dat het geld wat we allemaal uitgeven aan energie, zo veel mogelijk in ons eigen gebied blijft. Iedereen heeft een energierekening - dat is interessant. Dan moeten we ons dus niet rondom onze bankrekening, maar rondom onze energierekening organiseren. Vanuit onze gezamenlijke behoefte aan energie kunnen we namelijk een strategie ontwikkelen voor de besparing en opwek van energie in de hele Bommelerwaard. Dat is waar Coöperatie Bommelerwaard aan werkt. Samen met de gemeente en (lokale) ondernemers.

Welke soorten energie verbruiken we in de Bommelerwaard? TJ *

Warmte (gas) TJ *

*TJ = Terajoule, een eenheid voor energie.

Samen onze eigen stroom opwekken kan gewoon!

De noodzaak om over te gaan naar duurzame energie is al lang geen discussie meer. Afgelopen mei was "De warmste meimaand ooit" - wat moeten we nog meer zeggen? En nu we weten dat straks de gaskraan dicht gaat, moeten we echt aan de slag om alternatieve, duurzame vormen van stroom-opwek te realiseren. Wat is er dan mooier dan lokaal onze eigen stroom op te wekken? Dat alle inwoners mede-eigenaar kunnen worden zonder - bovenop de eigen energierekening - nog extra te hoeven investeren? Bommelerwaars-Stroom brengt dat nu binnen handbereik, voor iedereen in de Bommelerwaard. Met Bommelerwaars-Stroom ben je altijd verzekerd van een concurrerend stroomtarief. Keuzestress over het veranderen van stroomleverancier is niet meer nodig. Als je nog gebeld wordt voor storende telefonische energie-verkoop, hebben we nu een duidelijk antwoord: "Wij zorgen hier zelf voor onze lokale stroom!"

Lokale stroom, hoe werkt dat?

Eigenlijk heel eenvoudig: je meldt je aan als deelnemer in Bommelerwaars-Stroom en wordt lid van Coöperatie Bommelerwaard. De coöperatie investeert in zonnepanelen, windmolens of andere technieken die duurzame stroom opwekken. Die stroom wordt aan je geleverd door het energiebedrijf waarmee we samenwerken. Als coöperatie maken we gebruik van een wettelijke regeling waarmee we een deel van onze stroomrekening terug kunnen krijgen. Het gaat om de energiebelasting: 12,65 cent/kWh in 2018 (incl. BTW). Deze zogenaamde 'postcoderoos-regeling' geldt voor lokale, duurzame energieprojecten die in collectief eigendom zijn (bijvoorbeeld: zonnepanelen op het dak van de school, een boerderij of bedrijfspand) en waarvan burgers de stroom afnemen. Met de teruggave van deze energiebelasting lossen we de leningen af die de coöperatie voor projecten afsluit. Geld dat normaal verdwijnt, houden we zo binnen het gebied. Binnen tien jaar zijn de zonnepanelen afgelost. Daarna kunnen we met de teruggave van energiebelasting (die we gedurende ten minste 15 jaar terugkrijgen) nog een aantal jaren mooie dingen doen. Zoals samen investeren in nieuwe energie- of andere projecten - of uitkeren aan onszelf, als deelnemers.

Als lid van de coöperatie word je zo mede-eigenaar van onze lokale energie-opwek. Samen nemen we de besluiten over belangrijke investeringen. Samen verdelen we de winst.

Bommelerwaars-Stroom: wat levert het mij op?

Het belangrijkste is: je krijgt echt duurzame energie, lokaal opgewekt van, voor en door onszelf in de Bommelerwaard! En dat tegen een scherp, concurrerend tarief. Door deelname aan Bommelerwaars-Stroom investeer je in lokale energie-opwek: 10 ct/kWh/jaar. Hiervoor gebruiken we de jaarlijks wijzigende energiebelasting-teruggave op onze energieprojecten (12,65 ct/kWh in 2018). De 2,65 ct/kWh die nog 'over' blijft, komt op je ledenkapitaalrekening te staan en spaar je (met rente) binnen de coöperatie - tot uitkering vijf jaar later. Een gemiddeld huishouden gebruikt 3500 kWh/jaar. Tel maar na wat je verdient! Stijgt de energiebelasting, dan ontvangen we extra terug! En als het stroomtarief stijgt, kan de coöperatie ons meer winst uitkeren. Zo blijven we baas van eigen portemonnee.

Gemeentewerf Gameren: Het dak is eraf!

Op 27 juni 2018 opende wethouder Willem Posthouwer officieel het eerste collectieve zonnedak in de Bommelerwaard, op de Gemeentewerf in Gameren! Er liggen 375 panelen die genoeg zijn om ca. 25 huishoudens volledig te voorzien van Bommelerwaars-Stroom. Na Gameren volgen er de komende maanden meer collectieve zonnedaken. Het dak van de gemeentewerf Gameren, is beschikbaar gesteld door de gemeente Zaltbommel. Provincie Gelderland steunt het project via een subsidie en leden van de coöperatie financieren 25% van het project. Het bewijs is geleverd: we zijn van start! Iedereen met een energierekening - en dat is iedereen! - kan nu meedoen. De komende maanden en jaren volgen meer energieprojecten. Voor ruim 20.000 huishoudens en bedrijven gaan we de Bommelerwaard duurzaam maken. Doe mee!

25 huishoudens in de postcode gebieden Brachem 5314, Zaltbommel 5301-02, Gameren 5311, Kerkwijk 5315, Hiddel 5321, Veldhoel 5334, Kerkdriel 5331 en Rossum 5328 kunnen gekoppeld worden aan het zonnedak in Gameren. Illustratie: Jolant Steller voor stadsbouw

Is Bommelerwaars-Stroom ook voor mij?

Bommelerwaars-Stroom is er voor ons allemaal - als je (binnen de Bommelerwaard) maar een energierekening hebt:

- Ook voor de kleine beurs!
- Voor bewoners of bedrijven*
- Voor jong en oud
- Voor woningeigenaar of huurder
- Voor als je al zonnepanelen op je dak hebt of alleen maar schaduw
- Voor als je al (bijna) energieneutraal woont, maar de overstap naar elektrisch vervoer nog moet maken

Kortom, voor iedereen die deel wil uitmaken van een beweging die de Bommelerwaard duurzaam en nog mooier maakt.

Kijk op www.bommelerwaars.nl/stroom om de keuze te maken die bij jouw situatie past.

* NB: energiebelasting-teruggave geldt alleen voor de eerste 10.000 kWh en kleinverbruikers-aansluitingen tot 3x80 A

Hoe wordt de energie aan mij geleverd?

Coöperatie Bommelerwaard levert de stroom niet rechtstreeks aan huishoudens of bedrijven. Daarvoor werken we samen met een professioneel energiebedrijf: Huismerk Energie uit Nijmegen. Zij leveren Bommelerwaars-Stroom (en CO₂-gecompenseerd gas) en zorgen voor de facturatie daarvan. Als we zelf op enig moment te weinig produceren, ben je altijd verzekerd van Nederlandse groene stroom. Deze partij past goed bij onze coöperatie vanwege hun visie en dienstverlening én vanwege hun scherpe tarieven. Overstappen naar Huismerk Energie is overigens niet verplicht. Ook via je huidige energiebedrijf kun je profiteren van energiebelasting-teruggave. Let wel: je ontvangt dan niet de stroom van onze eigen projecten. Overstappen naar Huismerk Energie heeft voor jou een aantal (financiële) voordelen; het informatiepakket (op de website) brengt dit allemaal in beeld.

Stap over naar Huismerk Energie via de button op onze website. Daar kun je ook de tarieven en overige leveringscondities van Huismerk Energie bekijken.
www.bommelerwaars.nl/stroom

Meer weten en/of meteen aanmelden?

Ben jij ook enthousiast over Bommelerwaars-Stroom als een snelle, voordelige en goede manier om jouw huishouden/bedrijf én de Bommelerwaard energieneutraal te krijgen? Ga dan naar de website www.bommelerwaars.nl/stroom en onderteken de Deelnemer-Overeenkomst. Op de website vind je ook een informatiepakket en de antwoorden op veel gestelde vragen. Staat jouw vraag er niet bij? Stuur dan een email aan info@bommelerwaars.nl of stuur een WhatsApp-bericht aan de Bommelerwaars-Stroom Helpdesk op 06-44988005. Geen internet? Bel ons!

Wil je ook echt onze eigen stroom afnemen? Stap dan over naar Huismerk Energie via de button op onze website: www.bommelerwaars.nl/stroom
Op www.huismerkenergie.nl/bommelerwaars-stroom lees je meer over Huismerk Energie.

Wil je zelf ook meehelpen?

Heb je met regelmaat wat uren over en kun je wat? Of heb je goede ideeën maar zelf weinig tijd? Coöperatie Bommelerwaard kan je hulp goed gebruiken! De coöperatie - dat zijn we tenslotte samen! Van georganiseerde vrijwilligers groeien we langzaam naar -ook- betaalde krachten.

Ben jij enthousiast en wil je andere mensen en bedrijven in de Bommelerwaard ook helpen kiezen voor Bommelerwaars-Stroom? Meld je aan als 'promotor'.

Ben of ken je de eigenaar van een dak (>250 m²) dat mogelijk geschikt is als Bommelerwaars-zonnedak? Neem contact met ons op! Zo'n dak levert toch een aardige vergoeding op! En je doet iets goeds voor ons allemaal!

Mail: antje@bommelerwaars.nl

Doe mee!

www.bommelerwaars.nl

De ontwikkeling van Bommelerwaars-Stroom is mede mogelijk gemaakt door:

Deel 2: Op weg naar een Gebiedsarrangement

In de voorafgaande pagina's ging het over Bommelerwaar-Stroom als startmotor voor de gebiedsbrede energietransitie door het bundelen van de vraag naar lokaal opgewekte duurzame energie. In dit tweede deel gaan we in op de tweede been waarop het systeem rust: het **Rijnlands Gebiedsarrangement** en de pogingen die we betrachten om de omgeving mee te krijgen in het denken over een Gebiedsarrangement.

Bijgaand is een serie documenten waarmee, in chronologische volgorde, Bommelerwaar de afgelopen twee jaar aandacht heeft gevraagd voor het denken in termen van gebiedsafspraken voor een (multi-) lokale oplossing van de grote klimaat- en energieopgave.

Gedurende deze periode vonden de volgende ontwikkelingen plaats:

- Bommelerwaar werd benaderd voor participatie door het initiatief **Windpark Zaltbommel-A2** (vier boeren en Windunie). We voerden gesprekken en spraken in bij de gemeenteraad Zaltbommel (september 2016 - januari 2017). Ook ontwikkelden we ons eigen windplan en legden dit in de week bij de relevante wethouders.
- We organiseerden onze **Gebiedsconferentie** op Slot Loevestein (15 december 2016), waar zo'n 100 deelnemers luisterden naar de bijdragen van zo'n 30 sprekers;
- We spraken in over de notitie met het (nieuwe) **Duurzaamheidsbeleid** van de gemeente Maasdriel (21 juni 2017) en dienden een zienswijze in ten aanzien van de beoogde extra Tennet-hoogspanningskabel (15 februari 2017);
- We participeren in het **Duurzaamheidsplatform Bommelerwaard** en droegen verschillende agendastukken aan, o.a. voor een GebiedsEnergieStrategie en kregen een aanvullende subsidie-aanvraag bij het Regionaal InvesteringsFonds gehonoreerd (mei 2018).
- Voor de nieuwe coalitieakkoorden leverden we een **Handreiking Verkiezingsprogramma's** aan, een brief aan de nieuwe gemeenteraadsleden en we spraken in bij de gemeenteraad Zaltbommel (19 april 2018) over een **Bewonersfonds** als variant op het geagendeerde Ondernemersfonds.

De diverse stukken die we hiervoor geschreven hebben gedurende de periode november 2017 - april 2018 zijn bijgevoegd. Middels ons beoogd vervolgproject "**Proeftuinen Bommelerwaard: Bottom-up Energietransitie binnen de Omgevingswet**" hopen we gebiedsbewoners en beide gemeenten bereid te vinden zullen zijn met ons (en andere relevante gebiedspartijen) tot gebiedsafspraken te komen voor de klimaat- en energieopgave. We willen dat verankeren in de aanvraag van een **Regiodeal**. De nieuwe bestuursakkoorden zijn grotendeels vriendelijk voor wat we beogen en contacten met de relevante nieuwe wethouders zijn hoopvol. Wethouder Posthouwer opende ons **eerste zonnedak** (375 panelen op de gemeengewerf) voorafgaand aan ons tweejaarsfeest op 27 juni. Speciale gast, nationaal Energiecommissaris Ruud Koornstra sprak er over Bommelerwaar-Stroom: "**ik maak een hele diepe buiging... het is waanzinnig wat jullie doen.**"